ТРУДЫ ЗИЭИТ

2013 Т.1 №1

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

Т Р У Д Ы
Запорожского института экономики и информационных технологий

Научный журнал
Основан в 2012 году
Том 1, № 1 2013 год

Учередитель: Образовательное учереждение высшего профессионального образования «Запорожский институт экономики и информационных технологий» (ЗИЭИТ)

Главный редактор:

Переверзев А.В., д.т.н., профессор, проректор по научной работе ЗИЭИТ

Редакционная коллегия:

Двигун А.А., д.э.н., профессор
Метеленко Н.Г., д.э.н., профессор
Мокий А.И., д.э.н., профессор
Калюга А.И., д.э.н., профессор
Бражко А.В., д.н. с гос. упр., професор
Рыбинцев В.А., д.э.н., професор
Лебедева Л.Н., к.ф.-м.н., професор
Таланин И.Е., д.ф.-м.н., професор
Хромова К.А., к.филол.н., доцент

Почтовый адрес: 69041, г. Запорожье, ул. Кияшко 16Б
Тел.: (061) 239-90-01
Факс: (061) 289-10-40
E-mail: trudy@econom.zp.ua
Сайт: http://conference.zieit.zp.ua:81/index.php/ru/trudy

Proceedings of Zaporizhzhya Institute of Economics and Information Technology

Technical Journal
Based in 2012
Volume 1, N. 1 2013 год

Zaporizhzhya Institute of Economics and Information Technology (ZIEIT)

Editor-in-chief:

Pereverzev A.V. Dr.Sc., Prof.

Editorial Board:

Dvigun A.A., Dr.Sc., Prof.
Metelenko N.G., Dr.Sc., Prof.
Mokii A.I., Dr.Sc., Prof.
Kalyuga E.V., Dr.Sc., Prof.
Brajko A.V., Dr.Sc., Prof.
Ribentsev V.A., Dr.Sc., Prof.
Lebedeva L.N., Dr.Sc., Prof.
Talanin I.E., Dr.Sc., Prof.
Khromova K.A., Dr.Sc., Prof.

Address: 69041, г. Запорожье, ул. Кияшко 16Б
Telephones: (061) 239-90-01
Fax: (061) 289-10-40
E-mail: trudy@econom.zp.ua
Internet: http://conference.zieit.zp.ua:81/index.php/en/proceedings

© «Запорожский институт экономики и информационных технологий», 2013

Table of contents · Содержание · Зміст

Антоненко А.С. Вдосконалення концептуальних підходів до формування фінансових результатів Підприємства 5

Ложкова А.С. Фінансовий ризик підприємства – поняття та основні характеристики 10

Белозуб Н.А. Оптимизация Налогообложения Прибыли Предприятий С Учетом Зарубежного Опыта 14

Галіч М.В. Теоретичні Засади Та Передумови Розвитку Інноваційного Підприємництва В Апк України 19

Гречуха А.М. Розробка Стратегій Просування Підприємства ООО «Котломонтаж» На Зовнішній Ринок Зварних Труб 23

Ковальова Х.А. Економне Управління Утилізацією Твердих Побутових Відходів В Контексті Економічної Безпеки Держави (Досвід Фінляндської Республіки) 27

Савощенко А.Ю. Стратегічні Пріоритети Інтеррегіонального Співробітництва В Туристично-Рекреаційній Сфері (На Прикладі Запорізької Області) 32

Хведчук К.В. Теоретичні Основи Посилення Економічної Компоненти Співробітництва В Культурній Сфері В Умовах Глобалізації 37

Кобцева Ю.С. Визначення Сутності Виробничих Запасів, Їх Класифікація Та Оцінка 43

Шпонько Т.А. Проблемність Визначення Категорії «Зобов'язання» Та Коротка Еволюція Поглядів 45

Шмалько А.А. Розробка Сервісно-Утилізаційної Стратегії Дилерського Підприемства 48

Качкимбаева К.Р. Реинжиниринг Бизнес – Процессов Как Способ Повышения Конкурентоспособности Организации 52

Козиряцька Б.С. Міжнародна Конкурентоспроможність Машинобудівного Підприємства В Умовах Глобалізації 56

Горбенко М.Ю. Проблемы Практической Реализации Агрегаторов Ресурсов Социальных Сетей 60

Короткий И.В. О Распознавании Изолированных Слов В Дикторозависимых Системах 65

ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Студентка гр. ЕП-118м Антоненко А.С.
ЗІЄІТ, Україна м. Запоріжжя вул. Кияшко 16-б
Antonenko@econom.zp.ua

Вступ

Основний підсумковий показник результативності господарської діяльності – фінансовий результат (прибуток або збиток), значення якого в умовах непростої економічної ситуації в країні, обмеженості кредитних ресурсів, постійної конкурентної боротьби важко переоцінити. Велика увага приділяється розгляду різноманітних концепцій визначення, процесу формування та розрахунку фінансового результату, відповідно до вітчизняного та зарубіжного досвіду з метою удосконалення існуючих підходів до розуміння змісту, формування та розрахунку показника фінансового результату.

Питанням теоретичного дослідження категорії фінансового результату займались такі відомі вітчизняні та зарубіжні вчені: В. Ковалева, В. Юрова, В. Пікало [5], Л. Ловінська [2], Ф. Бутинець, Я. Лебедзевич.

1. Мета та завдання дослідження

Метою дослідження являється розгляд існуючих підходів до визначення, розрахунку та формування показника фінансового результату. Здійснення порівняння вітчизняних та зарубіжних підходів, визначення спільних та відмінних рис, переваг та недоліків використання різних підходів, а також вдосконалення методики формування фінансових результатів вітчизняних підприємств.

2. Виклад основного матеріалу

Фінансові результати діяльності підпри-ємства знаходять відображення у фінан-совій звітності, зокрема у формі 2 «Звіт про фінансові результати». Даний доку-мент є головним джерелом інформації відносно результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства.

Звіт про фінансові результати є аналогом Звіту про прибутки та збитки, який передбачено Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) та Міжна-родними стандартами бухгалтерського обліку. Враховуючи те, що в Україні з 1 січня 2012 року МСФЗ у обов'язковому порядку застосовують публічні акціо-нерні товариства, банки, страховики, а добровільно й інші підприємства, поря-док формування інформації для склада-ння Звіту про фінансові результати має велике значення [1].

Методика визначення фінансових результатів вітчизняних підприємств полягає у послідовному зіставленні дохо-дів та витрат, понесених в результаті здійснення різних

видів діяльності. Вони знаходять відображення у звіті про фінансові результати підприємства, відповідно до якого виділяють наступні види фінансових результатів:

1) фінансовий результат від виробничої діяльності;
2) фінансовий результат від операційної діяльності;
3) від звичайної діяльності до оподаткування;
4) фінансовий результат від звичайної діяльності;
5) чистий прибуток.

Проте наука надає дещо іншу класи-фікацію фінансових результатів в залежності від виду діяльності. Вона має наступний вигляд [2, с.305]:

1) фінансовий результат від основної діяльності;
2) від іншої операційної діяльності;
3) від звичайної діяльності;
4) від іншої звичайної діяльності;
5) від надзвичайної діяльності.

Приведені класифікації відрізняються одна від одної, при чому друга класи-фікація більш практична, дозволяє проаналізувати фінансові результати від здійснення різних видів діяльності, перша ж класифікація має згорнутий вигляд та не дозволяє побачити резу-льтатів від здійснення всіх видів діяльно-сті, що не зовсім відповідає багатоступе-невому звіту про прибутки та збитки зарубіжних підприємств.

Тому з метою покращення аналітичності фінансової звітності підприємств пропонується виділити наступні статті:

1) фінансовий результат від основної діяльності;
2) фінансовий результат від іншої операційної діяльності;
3) фінансовий результат від іншої звичайної діяльності.

Основна діяльність підприємства – це здійснення операцій, пов’язаних з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, послуг), що є визначальною метою створення підприємства [2, с.316]. Розраховується фінансовий результат від здійснення основної діяльності наступним чином:

$$ФРод = ВП – АВ – ВС,$$

де ВП – валовий прибуток; АВ – адміні-стративні витрати; ВС – витрати на збут.
Отже, розрахувавши цей показник можна побачити чи покриває валовий прибуток витрати, пов’язані з управлінням і обслуговуванням підприємства та зі збутом продукції.
Інші операційні доходи та витрати не пов’язані зі здійсненням основної діяль-ності, тому їх слід віднести до окремого показника – фінансового результату від іншої операційної діяльності.

Фінансовий результат від іншої опера-ційної діяльності буде розраховуватись за такою формулою:

$$ФР іод = ІОД – ІОВ.$$

Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності визначається як алгебраїчна сума доходів від участі в капіталі, інших фінансових доходів, інших доходів, втрат від участі в капіталі, фінансових витрат і інших витрат.

Такі статті, як «Інші фінансові доходи» та «Інші фінансові витрати» відображають результат інвестиційної діяльності під-приємства, тож доцільно було б перейме-нувати їх таким чином: «Доходи від фінансової діяльності» та «Витрати від фінансової діяльності».

Також у статтях «Інші доходи» та «Інші витрати» закладені результати інвести-ційної діяльності, тому їх необхідно пере-йменувати у «Доходи від інвестиційної діяльності» та «Витрати від інвестиційної діяльності».

З врахуванням всіх перелічених змін фінансовий результат від іншої звичайної діяльності (ФРізд) буде розраховуватись таким чином:

$$ФРізд = ПК+Дфд+Дід–ВК–Вфд–Від,$$

де ПК - прибуток від участі в капіталі; Дфд – дохід від фінансової діяльності; Дід – дохід від інвестиційної діяльності; ВК – втрати від участі в капіталі; Вфд – витрати від фінансової діяльності; вит-рати від інвестиційної діяльності.

Такі зміни покращать аналітичність фінансової звітності, що можна побачити на прикладі Звіту про фінансові результати ПАТ «Мотор Січ» за 2010 рік.

№п/п	**Фінансові результати існуючого звіту про фінансові результати**	**Фінансові результати вдосконаленого звіту про фінансові результати**
1	Фінансовий результат від операційної діяльності (ВП+ІОД-АВ-ВС-ІОВ)	
2	-	Фінансовий результат від основної операційної діяльності (ВП – АВ – ВС)
		1676057
3	-	Фінансовий результат від іншої операційної діяльності (ІОД – ІОВ)
- 87659		
4	Фінансовий результат від операційної діяльності	
	1588398	
5	-	Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності (фін. доходи – фін. витрати)
	- 55063	
6	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	
	1533335	

Як видно з таблиці, виділення додаткових статей показує, що фінансові результати від цих видів діяльності від’ємні, що у звичайному звіті не відображається.

Щодо зарубіжного досвіду, за їх прак-тикою фінансові результати діяльності підприємства визначають, керуючись трьома базовими підходами [4, с.72].

1. Фінансовий результат трактують як зміну величини чистих активів підприємства протягом звітного періоду:

   ФР= ΔЧА = (ЧА1 – ЧА0),

   ЧА0, ЧА1 – величина чистих активів на початок та на кінець звітного періоду.
   ФР = 3803318 – 2565466 = 123785 тис. грн (для порівняння ЧП = 1248028)
2. Фінансовий результат розглядають як різницю доходів та витрат діяльності підприємства:

   ФР = Д – В,

   ФР = 1248028 тис. грн.

3. Фінансовий результат виступає, як зміна величини власного капіталу протягом звітного періоду:

   ФР = ΔВК = (ВК1 – ВК0),

   ВК0, ВК1 – розмір власного капіталу на початок та на кінець звітного періоду.

   ФР = 3799732 – 2559674 = 1240058 (для порівняння ЧП = 1248028)

Ці підходи також можна використовувати для аналізу діяльності підприємства, але такий аналіз буде менш точним.

Висновки

Отже, запропоновані зміни зроблять фінансову звітність більш доступною та зрозумілою для користувачів, адже аналіз фінансових результатів проводять не лише керівники і відповідні служби підприємства, але і інвестори з метою визначення ефективності використання ресурсів, банки – для оцінки умов кредитування та визначення ступеню ризику, податкові органи – для виконання плану надходження коштів до бюджету тощо. Аналіз концептуальних підходів до визначення фінансових результатів пока-зав, що один з них відповідає вітчизняно-му підходу, а використання останніх не дозволяє проаналізувати процес форму-вання фінансових результатів, що призво-дить до неефективності аналізу.

Список використаних джерел

1. Бабіч В.В., Поддєрьогін А.М. Удосконалення обліку формування, розподілу й використання прибутку, - Фінанси України. – 2012. - №2. – сю 103 – 110.
2. Економічний аналіз: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 680 с.

3. Ловінська Л. Г. Концепція фінансового результату у системі бухгалтерського обліку підприємств // Фінанси України. – 2003. – № 1. – С. 58–65.
4. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 / Перекл. з англ. за ред. С. Ф. Голова. – К.: ФПБАУ, 2000. – 1272 с.
5. Пікало В. Ф. Концептуальні підходи до оцінки фінансового результату в системі статистики підприємств // Статистика України. – 2006. % № 4. – С. 28–33.

ФІНАНСОВИЙ РИЗИК ПІДПРИЄМСТВА – ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Студентка гр. ЕП-118м Ложкова А. С.
ЗІЕІТ, Україна м. Запоріжжя вул. Кияшко 16-б
lozhkova_alla@i.ua

Вступ

З формуванням ринкових відносин в Україні актуальними стають питання розвитку теорії фінансових ризиків та практичного її застосування і діяльності суб'єктів господарювання. Це обумовлено тим, що підприємницька діяльність у ринковій економіці здійснюється в умовах невизначеності та підвищеного ризику.

Визначення терміну підприємництва у Законі України «Господарський кодекс України» трактується як самостійна ініціатива, систематична на власний ризик діяльність, спрямована на виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг і здійснення торгівлі з метою одержання прибутку. Але процес прийняття відповідальності це також процес прийняття ризику. Тому будь-яке підприємство має знати і усвідомлювати це.

В науковому світі вважають, що вперше поняття «ризик» намагався визначити математик Йоган Тетенс ще в XVIII столітті. Також досліджували ризик такі вчені як Д. Граунт, Я. Вітт, Е. Галлей. Спочатку ризик застосовували виключно в страхуванні, а вже потім з розвитком кауково-технічного прогресу – в фінансово-господарській діяльності та соціальному житті.

Походження терміну «ризик» має витоки із грецьких слів ridsikon, ridsa – стрімчак, скеля. В італійській мові risiko – небезпека, погроза; risicare – лавірувати між скель. У французькій мові risqué – погроза, ризикувати.

У словнику Вебстера «ризик» визначається як «небезпека, можливість збитку чи втрат». У словнику Ожегова «ризик» визначається як «можливість небезпеки» чи як «дія на удачу в надії на щасливий результат» [1; 6].

Террі тлумачить ризик як «рівень невпевненості, пов'язаний з проектом або інвестуванням». Словник Райзберга дає таке визначення ризику – «загроза або небезпек не можна з цим не погодитися, адже дійсно ризик і збиток тісно взаємопов'язані між собою. І лише грамотний підхід, знання і навички допоможуть запобігти одержанню збитку.

1. Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є визначення поняття фінансового ризику та виявлення його функцій. Для досягнення цієї мети були поставлені наступні завдання: дослідження основних характеристик фінансового ризику, визначення суб'єктів та об'єктів.

2. Виклад основного матеріалу

Фінансовий ризик – це ступінь невизначеності, пов'язаний з комбінацією залучених та власних коштів, які використовуються для фінансування підприємства чи об'єкта

власності. Чим більша частка залучених коштів, які використовуються для фінансування підприємства чи об'єкта власності, тим вищий фінансовий ризик.

Сутність фінансового ризику становлять такі елементи [1;10]:

- можливість відхилення від обраної мети, заради якої здійснювалася обрана альтернатива;
- ймовірність досягнення бажаного результату;
- відсутність впевненості в досягненні поставленої мети;
- можливість матеріальних, моральних та інших втрат, пов'язаних зі здійсненням обраної в умовах невизначеності альтернативи.

Розрізняють дві функції ризику: стимулюючу і захисну. Стимулююча функція має два аспекти: конструктивний і деструктивний. Перший проявляється в тому, що ризик при вирішенні економічних та фінансових задач виконує роль каталізатора. Другий аспект проявляється в тому, що прийняття рішень і їх реалізація з необґрунтованим ризиком ведуть до авантюризму. Авантюризм – це різновид ризику, який об'єктивно містить значну ймовірність неможливості здійснення задуманої мети, хоча особи, які приймають такі рішення, цього не визнають.

Захисна функція також має два аспекти: історико - генетичний та соціально-правовий. Зміст першого полягає в тому, що люди завжди стихійно шукають форми і засоби захисту від можливих небажаних наслідків. На практиці це проявляється в створенні страхових резервних фондів, страхуванні підприємницьких ризиків [4; 8].

Існування ризику пов'язано з невизначеністю, яка виступає джерелом фінансового ризику. Вона неоднорідна за формою прояву та змістом. Ризик є одним із засобів зняття невизначеності, яка являє собою незнання достовірного, відсутність однозначності [2,3; 89].

Ризику притаманний ряд рис, серед яких можна виділити так:

- суперечливість;
- альтернативність;
- невизначеність.

Під об'єктом фінансового ризику слід розуміти керовану фінансову систему, ефективність та умови функціонування якої наперед точно невідомі.

Суперечливість як риса фінансового ризику проявляється в різних аспектах. Фінансовий ризик являє собою різновид діяльності, орієнтований на одержання значних результатів неординарними способами в умовах невизначеності і в ситуації неминучого вибору. Таким чином він дає можливість переборювати консерватизм, догматизм, психологічні бар'єри, що перешкоджають впровадженню нових, перспективних видів діяльності, стереотипи, що виступають гальмом суспільного розвитку, і забезпечує здійснення ініціатив, новаторських ідей, різних експериментів, спрямованих на досягнення успіху. Ця особливість ризику має важливі економічні, політичні і духовно-моральні наслідки, тому що прискорює суспільний і технічний прогрес, впливає на суспільну думку, духовну атмосферу суспільства.

З іншого боку, фінансовий ризик веде до авантюризму, волюнтаризму, суб'єктивізму, до певних соціально-економічних і матеріальних витрат, якщо в умовах неповної інформації, чи в ризиковій ситуації альтернатива вибирається без належного

урахування об’єктивних закономірностей розвитку події, стосовно якої приймається рішення.

Суб’єктами фінансового ризику є підприємець, керівник або колектив, які зацікавлені в результатах управління об’єктом ризику і компетентні приймати рішення щодо об’єкту ризику.

Основними характеристиками ризику є: економічна природа, об’єктивність прояву, ймовірність реалізації, невизначеність наслідків, очікувана несприятливість наслідків, варіабельність рівня, суб’єктивність оцінки.

1. Економічна природа. Фінансовий ризик пов'язаний з отриманням прибутку та економічними втратами в процесі господарської діяльності.
2. Об’єктивність прояву. Фінансовий ризик є об’єктивним явищем і притаманне будь-якому підприємству, пов’язаному з господарською діяльністю.
3. Ймовірність реалізації. Ймовірність фінансового ризику полягає в тому, що ризикова подія може відбутися, а може і не відбутися в процесі господарської діяльності. Ймовірність визначення визначається різними факторами, в тому числі суб’єктивними та об’єктивними.
4. Невизначеність наслідків. Ця характеристика фінансового ризику може супроводжуватися як великими втратами для підприємства, так і можливістю отримання додаткових доходів.
5. Очікувана несприятливість наслідків. Наслідки прояву фінансових ризиків можуть характеризуватися як негативними, так і позитивними результатами господарської діяльності.

Висновки

Фінансова діяльність фірми у всіх її формах пов'язана з численними ризиками, ступінь впливу яких на результати цієї діяльності фірми досить високий. Ризики, що супроводжують фінансову діяльність фірми, виділяються в особливу групу ризиків, які носять назву фінансових ризиків. Фінансові ризики грають найбільш значиму роль у загальному портфелі підприємницьких ризиків фірми.

Зростання ступеня впливу фінансових ризиків не тільки на результати фінансової діяльності фірми, але і на результати виробничо-господарської діяльності в цілому, пов'язано з швидкою мінливістю економічної ситуації і кон'юнктури фінансового ринку.

В умовах ринкової економіки ризик є невід’ємною складовою будь-якого виду господарювання. Ризикову ситуацію супроводжують такі умови:

- наявність невизначеності;
- необхідність вибору альтернативи;
- можливість оцінити ймовірність здійснення альтернатив.

Слід зазначити, що ризикова ситуація значно відрізняється від ситуації невизначеності, так як ситуація невизначеності не має альтернатив на відміну від ситуації ризику.

Фінансовий ризик являє собою результат вибору його власниками чи менеджерами альтернативного фінансового рішення, націленого на досягнення бажаного цільового

результату фінансової діяльності при ймовірності понесення економічних збитків або фінансових втрат в умовах невизначеності його реалізації.

Список використаних джерел

1. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV.// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, №21-22, ст. 144.
2. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
3. Економічні і фінансові ризики. Оцінка, управління, портфель інвестицій: Монографія. – М.: Видавництво – торгова корпорація «Дашков і КО», 2003. – 544 с.
4. Останкова Л. А., Шевченко Н. Ю. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.

Керівник: д.е.н., проф. Двігун А.О.

ОПТИМИЗАЦИЯ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ПРИБЫЛИ ПРЕДПРИЯТИЙ С УЧЕТОМ ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА

студентка гр. Н-118 М Белозуб Н. А.
ЗИЭИТ, Украина г. Запорожье ул. Кияшко 16-б
N.Belozub@econom.zp.ua

Введение

Актуальность исследуемой темы заключается в том, что налог на прибыль уплачивается за счет прибыли – конечного результата деятельности предприятий. От уровня налога на прибыль зависит сколько чистой прибыли остается в распоряжении предприятия. Именно поэтому налогу на прибыль уделяют особое внимание при управлении предприятием, как в отечественной, так и в зарубежной практике.

Изучением налогообложения прибыли предприятий и уровнем их регулирования занималось много ученых. На современном же этапе развития налоговой системы, исследованием налогообложения предприятий занимаются исследователи – Бадида М., Батищев В., Шпота М., Терещенко С. И., Максимов С. А., Пришва Н., которые определяют роль этого вида налогов в формировании доходной части государственного бюджета.

Цель и задачи исследования

В процессе исследования налогообложения предприятий налогом на прибыль в современных условиях, необходимо уделить внимание зарубежному опыту правового регулирования данного института. Вопросы, которые связаны с налогообложением и оптимизацией налогов в Украине, являются одними из наиболее сложных. Учитывая противоречия налогового законодательства Украины, даже специалисты с большим опытом работы и налоговые консультанты затрудняются ответить на некоторые вопросы без глубокого изучения законодательной базы и многочисленных разъяснений отдельных вопросов официальными органами. При этом не всегда находится однозначный ответ, а контролирующие органы придерживаются в большей степени фискальной позиции. Цель и задачи исследования: проанализировать основные проблемы налогообложения прибыли в Украине и сформулировать возможные пути оптимизации налога на прибыль на основе зарубежного опыта.

Изложение основного материала исследования

Налоги являются экономической базой функционирования государства и важнейшей финансовой формой регулирования рыночных отношений. Налоги – главный доход государственной казны. В мире они составляют от 80% до 97% доходной части государственного бюджета.[2, с. 320] Все, что связано с потреблением государства, заложено в налогах.

Переход нашей страны к рыночной экономике способствовал усилению значения прибыли. Теперь предприятия вправе самостоятельно решать, на какие цели и в каких

размерах направлять прибыль, которая остается в их распоряжении после уплаты налога на прибыль. Однако постоянное экспериментирование с налоговой базой относительно налога на прибыль, выражающееся в издании большого количества изменений и дополнений, зачастую не позволяет предприятиям правильно ориентироваться в порядке исчисления налогооблагаемой базы. В конечном итоге все это приводит к спорам и разногласиям с налоговыми органами в вопросах налога на прибыль. Система налогообложения, в частности налог на прибыль, является важнейшим фактором, который влияет на изменение показателей прибыли и формирование финансовых показателей в целом. Так, если прибыль облагается высокими ставками налогов, это не стимулирует развитие хозяйственной деятельности предприятия. Высокие ставки налогов приводят к сокращению объемов производства, высвобождению рабочей силы, уменьшению внутреннего накопления. В будущем – это приводит к старению необоротных активов, сокращению оборотного капитала, снижению жизненного уровня работников и поступлений в бюджет. Поэтому в оптимизации налогообложения прибыли заинтересованы предприятия, государство и общество в целом. В результате снижения сумм налогов увеличивается чистая прибыль предприятия, привлекаются в оборот дополнительные средства, растет вероятное привлечение инвестиций и сокращается теневой бизнес.[1,с.517]

Значительное место в налоговой системе разных стран занимает налог на прибыль, который является прямым налогом. Этот налог действует во всех странах и его удельный вес в бюджете разных стран составляет от 10% в Швейцарии до 53% в Италии. Рассмотрим размер ставок налога на прибыль в разных странах и его удельный вес в ВВП (Рис. 1). [2, с. 319]

Таблица 1. Ставки налога на прибыль в разных странах и его удельный вес в ВВП

№	Страна	Ставка налога на прибыль	Уд. Вес в ВВП %
1	Новая Зеландия	48,0%	44,7%
2	Германия	45,0%	23,1%
3	Бельгия	40,0%	31,1%
4	Польща	40,0%	33,6%
5	Австрия	39,0%	29,9%
6	США	39,0%	22,7%
7	Канада	38,0%	21,7%
8	Ирландия	38,0%	26,6%
9	Япония	37,5%	18,2%
10	Угорщина	18,0%	18,2%
11	Швеция	28,0%	38,1%
12	Турция	27,5%	21,7%
13	Великобритания	33,0%	27,7%
14	Дания	34,0%	49,7%

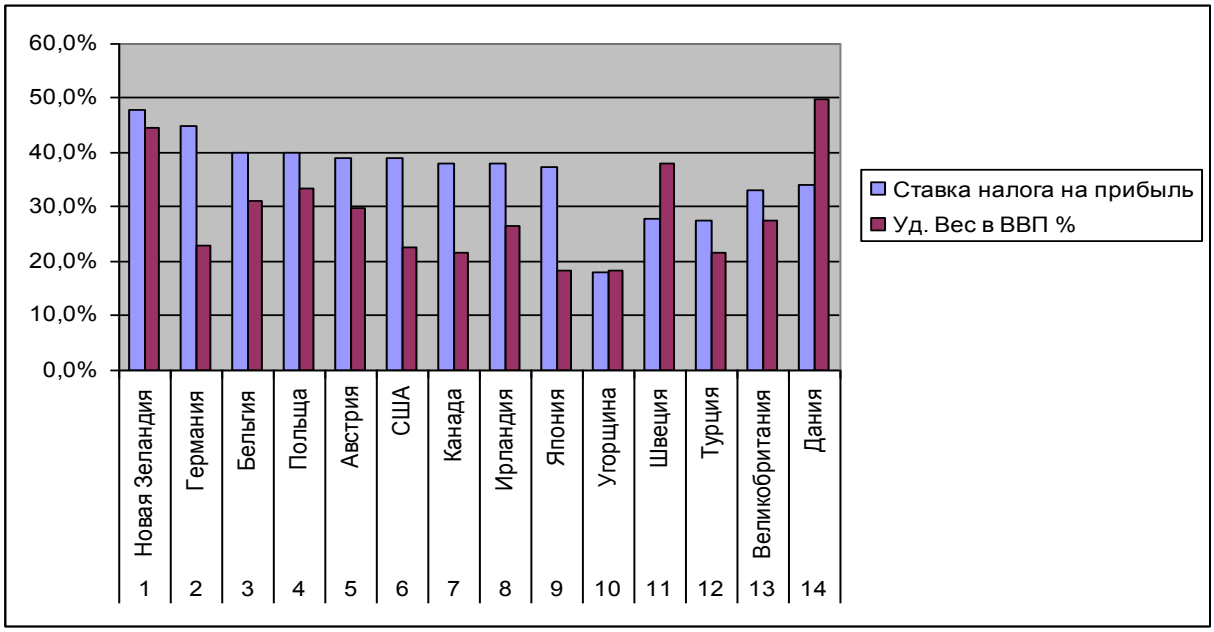

Рис. 1. Динамика ставки налога на прибыль и его удельного веса в ВВП в разных странах.

Что касается Украины, то в процессе реформирования налогового законодательства ставка налога на прибыль на протяжении 4х лет постепенно снижается (Рис. 2). В 2014 году ставка будет снижена уже до 16%, эти налоговые меры предпринимаются с целью реализации стабилизационной налоговой политики. В результате налог на прибыль предприятий по сравнению с другими налогами потерпел самые серьезные изменения. Вся эта реформа проводилась с одной целью – снизить налоговое давление на бизнес, чтобы вернуть его из тени, из-за которой бюджет недополучает значительную часть доходов. И тем же самым оставить в распоряжении предприятий значительную часть их прибыли. [4]

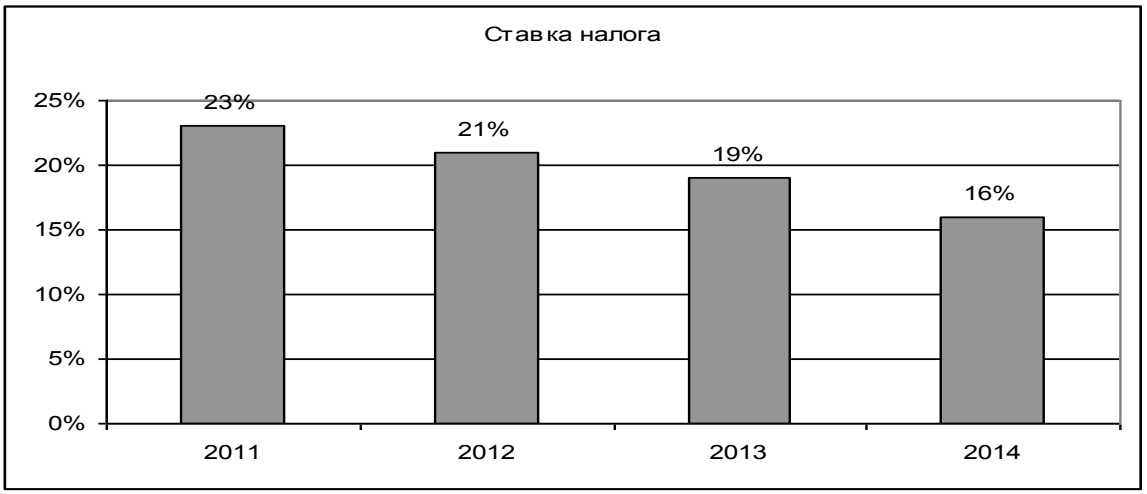

Рис. 2. Динамика ставки налога на прибыль в Украине

Главными функциями налога на прибыль являются фискальная и стимулирующая. Совершенствование Налогового Кодекса Украины влияет на развитие именно стимулирующей функции налога на прибыль. Хотя порядок уплаты налога на прибыль в

разных странах разный, однако все предприятий во всех странах стремятся каким-либо образом оптимизировать налог на прибыль.

Одним из путей оптимизации налога на прибыль в Украине является использование зарубежного опыта налогообложения прибыли.

В зарубежных странах существуют следующие подходы к оптимизации налога на прибыль:

1. В большинстве стран имеется общий подход к определению базы налогообложения прибыли – из валовых доходов вычитаются валовые расходы. В то время как в Украине этого метода определения базы налогообложения прибыли уже не существует. Применяется новая схема определения базы налогообложения: Д (доходы) – Р (расходы) - С (с/с). Понятия «валовые доходы» и «валовые расходы» больше не применяются, также при определении налога на прибыль, не существует отдельного понятия «амортизация», которая после реформ в Налоговом Кодексе включается в состав расходов.[4]

2. В США для того, чтобы уменьшить выплаты по налогу на прибыль, увеличивают валовые расходы, к которым относят все 100% дивидендов на ценные бумаги, которые находятся в полной собственности местных дочерних компаний. В Украине, начиная с 2013 года, с целью достоверного определения размера расходов и даты их возникновения, налогоплательщики будут включать стоимость запасов в себестоимость товаров/услуг, что будет уменьшать объект налогообложения. Анализируя практику США, еще следует отметить, что у них существуют также льготы по налогообложению прибыли при использовании ускоренной амортизации, проведении инновационных мероприятий, научно-исследовательских работ. Действуют особенные скидки в тех случаях, когда при производстве в компании используют оборудование, работающее на солнечной энергии или энергии ветра. Таким образом, государство поощряет предприятия, которые внедряют НТП, в свою очередь для предприятий это стимул для развития и совершенствования их производственного потенциала. Все эти налоговые льготы и скидки стимулируют налогоплательщиков добросовестно и вовремя уплачивать налог на прибыль. В Украине предусмотрены льготы для IT-отрасли и 0% ставка налога для инвестиционных проектов в приоритетных отраслях экономики. [2, с. 320] В связи с изменениями в Налоговом Кодексе по поводу налога на прибыль, внесены дополнения, следующего содержания: « Прибыль, полученная от реализации инвестиционных проектов субъектами хозяйствования, реализующими инвестиционные проекты в приоритетных отраслях экономики, одобрены в соответствии с Законом Украины «О стимулировании инвестиционной деятельности в приоритетных отраслях экономики в целях создания новых рабочих мест», облагается налогом по ставке:

- С 1 января 2013 года по 31 декабря 2017 года включительно – 0%;
- С 1 января 2018 года по 31 декабря 2022 года включительно – 8%;
- С 1 января 2023 года – 16%.[5, подраздел 4 пункт 10]

3. В России для оптимизации базы налогообложения прибыли применяется практика создания резервов. Например, разрешается осуществлять расходы на формирование резервов по сомнительным долгам, расходы в виде отчислений в резерв на предстоящую оплату отпусков работникам или на выплату ежегодного вознаграждения за выслугу лет, расходы под обесценение ценных бумаг. [6]

4. Также, во многих странах для оптимизации налогообложения прибыли используют налоговое планирование, которое основывается на трех подходах: использование льгот при уплате налога на прибыль; разработка грамотной учетной политики; контроль сроков уплаты налогов (использование налогового календаря). [3, с. 120]

Выводы

Таким образом, использование зарубежного опыта позволит оптимизировать налогообложение прибыли отечественных предприятий и увеличить их финансовый ресурс. Необходимо отметить, что независимо от метода оптимизации налогообложения прибыли и страны расположения предприятия, данный метод обязан быть законным.

Список используемых источников

1. С. З. Мошенський, О. В. Олійник. Економічний аналіз:Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів./ За ред. Д.е.н., проф.., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф. Ф. Бутинця. 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2007. – 704 с.

2. В. Б. Захожай, Я. В. Литвиненко. Система оподаткування та податкова політика: Навч. Посібник/ Під заг. ред. В. Б. Захожая та Я. В. Литвиненка. – К.: Центр навчальної літератури; 2006. – 468 с.

3. Ю.Д. Шмелев, И.Н. Юрасова. Повышение роли государства в формировании системы налогового планирования// Финансы №11,2006

4. НКУ – http://www.sta.gov.ua/

5. ЗУ «О внесении изменений в раздел XX «Переходные положения» Налогового Кодекса Украины относительно особенностей налогообложения субъектов хозяйствования, реализующих проекты в приоритетных отраслях экономики» от 6 сентября 2012 года № 5211-VI.

6. Налоговый кодекс РФ №146-ФЗ от 31.07.1998 (ст. 266, подп.24 ст. 255, ст. 300)

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В АПК УКРАЇНИ

Студентка гр. МЕ-118М, Галіч М.В.
ЗІЕІТ, Україна, м. Запоріжжя, вул. Кияшко 16-б
galich.margarita@rambler.ru

Вступ

Україну треба розглядати не тільки як індустріальну економіку, але й як аграрно-промислову країну. Саме аграрно-промисловий комплекс (АПК) залишається стратегічно важливою галуззю народного господарства, ефективність функціонування якої впливає на стабільність економічної та продовольчої безпеки держави. Агропромисловий комплекс є одним з найбільших і найважливіших секторів економіки України, адже саме тут формується основна частина продовольчих ресурсів та майже 75% обсягу роздрібного товарообігу.

Проблемам стану і перспектив розвитку агропромислового комплексу присвячено праці О. Амосова, В. Амбросова, В. Борисової, В. Васильєвої, М. Гладія, М. Дем'яненка, В. Дмитрука, Г. Зелика, М. Зубця, М. Кузубова, А. Лисецького, М. Маліка та ін. Історичну ґенезу підприємництва, яка стосується проблем взаємодії природи та суспільства, вивчали у своїх працях класики економічної теорії: Ф. Кене, Д. Рікардо, С. Подолинський, Й. Шумпетер та М. Туган-Барановський, Ш. Монтеск'є, Г. Бокля, Е. Реклю, Ф. Ратцеля, Р. Челлена.

1. Мета та завдання дослідження

Метою дослідження є визначення ролі сільськогосподарського виробництва, як однієї з стратегічно важливих і провідних галузей народного господарства та впливу на стабільність економічної та продовольчої безпеки держави. Завданнями виступають: узагальнення теоретико-методологічних підходів до аналізу організаційних засад стратегії розвитку АПК України; аналіз послідовності дій по управлінню інтеграційними процесами в АПК; розвиток АПК на інноваційних засадах, створення кластерів та кооперативів для подальшого зміцнення фермерської діяльності.

2. Виклад основного матеріалу

Сучасний аграрно-промисловий комплекс – це сукупність галузей зайнятих виробництвом, переробкою, збереженням і доведенням до споживача сільськогосподарської продукції. До складу АПК входять основні сфери: (1) виробництво засобів виробництва для сільського господарства та його обслуговування; (2) власне сільське господарство; (3) заготівля, переробка, збереження, транспортування і збут сільськогосподарської продукції. Остаточна продукція АПК є результатом взаємодії галузей усіх трьох сфер, міжгалузевої кооперації. Оптимальне співвідношення вартості продукції трьох сфер АПК у розвинених країнах становить – 25-30%; 10-15%; 50-55%, відповідно, а кількість зайнятих – від 20 до 35%. Роль первинної виробничої ланки в

сільському господарстві поступово переходить від фермерських і селянських господарств до крупних ферм, аграрно-промислових об'єднань та агрокорпорацій. В АПК працюють близько 20% зайнятого населення і виробляється 12-14% валового внутрішнього продукту [1]. Аграрний сектор відповідає за поставку населенню продуктів харчування та задоволення попиту на сировину в промисловості. Від агропромислового комплексу залежить як зайнятість, так і продовольча безпека країни. АПК як складна система включає в себе три головних складники: компонентний, територіальний та організаційний.

Важливим природним фактором розміщення та спеціалізації сільського господарства виступають: якість ґрунтів; тривалість безморозного періоду; тривалість кліматичних періодів, зокрема сумарна сонячна радіація (забезпечення природним освітленням); умови зволоження (кількість опадів); ймовірність негативних факторів (засухи, заморозки, вітрова та водна ерозія); забезпеченість водними ресурсами; топографічні відмінності та ін. Важливою перешкодою діяльності є недостатня урегульованість підприємництва [2]. Немає чітких правил підтримки кооперативів чи кластерів, відсутня фінансова підтримка з боку держави. Проектом Закону України «Про сільське господарство» визначено, що у сільському господарстві можуть утворюватися міжгосподарські організаційно-управлінські структури самоврядних господарських об’єднань кооперативного господарювання та кластерного регіонального співробітництва в організаційно-правових формах товариств, асоціацій, консорціумів.

Розвиток аграрних кластерів в Україні ускладнюють наступні чинники: (1) відсутність підтримки кластерних ініціатив аграрних підприємств з боку держави; (2) відсутність довіри між органами державної влади і бізнесом; (3) слабкість діючих аграрних кластерів через низький рівень конкуренції на внутрішньому ринку; (4) можливість втратити право на одержання аграрним підприємством пільг та дотацій при будь-яких організаційних чи виробничих змінах, (у тому числі при входженні до кластеру); (5) «відірваність» науки та освіти від аграрного виробництва.

В країнах ЄС близько 60 міждержавних, регіональних, національних, громадських організацій об’єднані в Європейський кластерний альянс, який функціонує на основі Європейського кластерного меморандуму. Відзначимо, що саме аграрне спрямування регіональної політики потребує подальшої розробки, з’ясування особливостей становлення й розвитку інтеграційних процесів, визначення основних засобів упровадження стратегій розвитку АПК. Україна може стати головним гравцем на міжнародному ринку сільськогосподарської продукції, інноваційних та екологічно чистих продуктів харчування [3]. Проте, відірваність науки від сфери виробництва свідчить про незацікавленість, незбалансованість та неузгодженість дій як з боку держави, так і приватного сектору. Хоча вітчизняні сільськогосподарські товари є конкурентними, але їх не сприймають на світовому ринку і експортна відправляється в слаборозвинені країни [4].

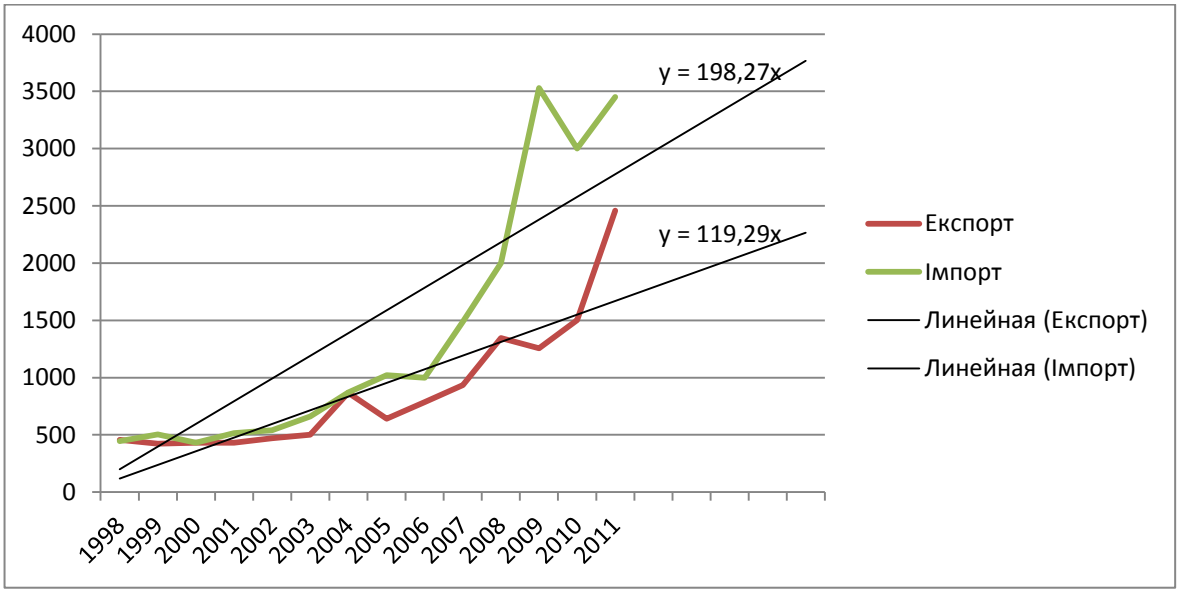

Рси.1. Динаміка експорту та імпорту сільськогосподарського продукції за період 1998-2011 рр., млн. дол. США

Складено за: [1].

В динаміці експорту та імпорту сільськогосподарської продукції України, обсяги імпорту перевищували обсяги експорту, крім 2004 р., що було певною мірою пов'язано з політичною кризою. До основних факторів, сповільнення інноваційних технологій в АПК України віднесемо: (1) зменшення обсягів виробництва продукції, детехнологізація і деіндустріалізація аграрного сектору; (2) низький рівень попиту на результати аграрної науки, зруйнованість системи професійно-технічної освіти; (3) концентрації прав засновників сільськогосподарських підприємств, що призводить до відчуження значних обсягів земельних угідь із виробництва; (4) недоступність кредитних ресурсів для модернізації матеріальної бази; (5) довготривале від'ємне торговельне сальдо зовнішньої торгівлі.

Таблиця 1

Результати ДЕА ефективності використання сільськогосподарського потенціалу окремих регіонів, 2005 р., 2008-2011 рр.

Коефіцієнти ефективності					
Роки / Області	2005р.	2008р.	2009р.	2010р.	2011 р.
Запорізька	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Донецька	16,78	1,55	1,64	1,02	1,57
Дніпропетровська	10,64	1,09	1,17	1,23	1,24
Харківська	14,33	2,24	1,48	1,15	1,49
Луганська	9,51	1,00	1,00	1,00	1,13
Херсонська	8,35	1,00	1,08	1,14	1,20

Складено автором.

За допомогою методу огортаючи даних (ДЕА) виявимо ефективність використання потенціалу областями, в яких виявлені депресивні райони. Якщо отримані коефіцієнти ефективності більші або менші 1, то це свідчить про проблеми, які потребують розв'язання. Кластерний аналіз своєю чергою направлений на групування районів для розмежування районів за потенціалом, рівнем розвитку. Для аналізу були вибрані п'ять областей (Запорізька, Донецька, Дніпропетровська, Херсонська та Луганська обл.) За такими даними: обсяги валової сільськогосподарської продукції, кількість діючих підприємств, площа сільськогосподарських угідь, затрати енергетичних ресурсів, чисельність найманих працівників в сільському господарстві.

За аналізований період тільки Запорізька область ефективно використовує потенціал сільського господарства. Отже, виникає необхідність перегляду структури АПК та стратегій використання сільськогосподарського потенціалу.

Висновки

В розвинених країнах діють програми підтримки фермерів, створені фінансові установи, заохочення та розвитку АПК. В Україні якщо і є спроби створити подібну систему (пільги, кредити, страхування), то це недостатньо ефективне. Непрозорість системи тільки підштовхує фермерів співпрацювати або із зарубіжними партнерами, або покладатися на власні сили. Відсутність належної законодавчої бази та нераціональність управлінських дій приводить до незахищеності українського експорту. У той же час країни ЄС, де займаються агропромисловою діяльністю, має свої «жовту» та «зелену скриньки» регулювання тобто пільги та програми підтримки.

Першочерговим заходом відродження сільського господарства повинно стати удосконалення системи управління землекористуванням, яка спрямована на підвищення ефективності використання потенціалу земель [5]. Дії держави необхідно направити не на отримання якомога більшого зростання врожаю за рік, а на тенденцію стратегічної перспективи.

Список використаних джерел

1. Статистичний щорічник "Сільське господарство України" за 2004 рік / Державний комітет статистики України / За заг. кер. Ю.М. Остапчука. – К., 2005. – 340 с.

2. Шумпетер Й. Теория экономического развития / Й. Шумпетер – М.: Прогресс, 1982. – 455с.

3. Друкер П. Як забезпечити успіх у бізнесі: новаторство і підприємництво / Друкер П.; пер. с англ. – К.: Україна, 1994. – 319с.

4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

5.Сучасна земельна політика України / Юрченко А.Д., Греков Л.Д., Мірошниченко А.М., Кузьмін А.В. – К.: Інтертехнологія, 2009. – С. 164-165.

«РОЗРОБКА СТРАТЕГІЙ ПРОСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА ООО «КОТЛОМОНТАЖ» НА ЗОВНІШНІЙ РИНОК ЗВАРНИХ ТРУБ»

студентка гр.МЭ-118М Гречуха А.М.
ЗИЭИТ, Украина г. Запорожье ул.Кияшко 16-б

Вступ

У 21 столітті зовнішньоекономічні зв'язки починають займати велику частину складових господарської діяльності підприємств і організацій. Набирає обертів зацікавленість до участі в економічному, виробничому і науково-технічному співробітництві з партнерами із зарубіжних країн. Зважаючи на таку тенденцію, все більша кількість підприємств потребує повної та об'єктивної інформації про світовий ринок, його структуру, умови здійснення різних операцій.

На сьогоднішній день сфера розробки стратегій виходу компаній на міжнародні ринки активно вивчається та аналізується оскільки, в сучасних умовах активного розвитку процесів глобалізації у всьому світі, який супроводжуються інтернаціоналізацією бізнесу, вихід на міжнародні ринки є найдоцільнішим напрямком розвитку підприємства. Враховуючи темпи розвитку світового господарства та постійних змін міжнародних ринків, немає єдиного алгоритму дій для досягнення вигідної конкурентної позиції, тому вивчення та постійний аналіз стратегій виходу на міжнародні ринки є необхідним. Фірма, що функціонує в тій або іншій галузі, на міжнародному ринку має конкурентну стратегію. Та увага, яка сьогодні приділяється стратегічному плануванню у фірмах України та інших країн, будується на припущенні, що ретельне формулювання стратегії приносить значний економічний ефект.

1. Мета і завдання дослідження

Аналіз стратегій виходу на міжнародні ринки та на базі отриманих результатів розробка практичних рекомендацій щодо виходу ТОВ «Котломонтаж» на нові міжнародні ринки.

2. Виклад основного матеріалу

Стратегія зовнішньоекономічної діяльності полягає у досконалому розгляду всіх альтернативних варіантів у галузі зовнішньоекономічної діяльності, які відносяться до довгострокових цілей та їх обґрунтування для прийняття тих чи інших рішень. Стратегія зовнішньоекономічної діяльності підприємства обов'язково включатимуть ряд цілей, що є обов'язковою умовою виживання фірми. Безумовно, існують різні способи досягнення сформульованої стратегічної мети, і вони істотно залежать від масштабів діяльності фірми. [1]

Для розробки довгострокової стратегії зовнішньоекономічної діяльності фірми, для аналізу реалізації вибраної стратегічної мети необхідно постійно виявляти довгострокові тенденції міжнародних економічних стосунків, визначати перспективи розвитку світової

економіки, перспективи розвитку регіонів світу. Міжнародні економічні відносини базуються на міжнародному розподілі праці. Вони постійно змінюються і не є застиглою системою, тому кожна країна повинна пристосовуватися до цих змін. У деяких країнах існують структурні проблеми, які надають обмежуючу дію на економічний розвиток: зростаюча конкуренція одних країн і відставання інших, поведінка ТНК, вагання валютних курсів, мінародний кредит і світова криза заборгованності, зміни податкового законодавства і т.д. [1;2]

Вихід фірми на міжнародні ринки істотно збільшує число зовнішніх чинників її діяльності і розвитку, що володіють значною невизначеністю; до таких належать як ресурси, що залучаються до здійснюваних фірмою основних і допоміжних процесів, так і результатні характеристики. Це підсилює вказану нестабільність і необхідність постійної ревізії цільових установок, навіть якщо вони були визначені максимально адекватно ситуації, що склалася. [2]

Динаміка активів підприємства ТОВ«Котломонтаж» за основними техніко-економічними показниками за 2010-2012рр.

Показн.	**2010**	**2011**	**2012**	**2011 % до2010**	**2012% до2011**
ВКтис.грн	6	6	6	100	100
СКтис.грн	1981	1981	1981	100	100
НАтис.грн	3118	3091	2957	99,13	95,66
НАтис.грн	3277	3905	356	119,16	91,31

Основним засобом оцінки стратегічного положення підприємства є SPACE-аналіз . На основі експертних оцінок можна побудувати матрицю SPACE-аналізу, тобто стратегічного положення і оцінки дій ТОВ «Котломонтаж», яка використовуватиметься для оцінки поточного і стратегічного положення організації, а також окремих областей його діяльності. [3]

Чинники оцінки поточного і стратегічного положення організації (у дужках дана експертна оцінка кожного чинника):1. Чинники стабільності – ЧС (-2); 2. Чинники виробничого потенціалу – ЧВП (+5); 3. Чинники фінансового потенціалу – ЧФП (-1); 4. Чинники конкурентних переваг – ЧКП (+2).

матриця space-аналізу даного підприємства.

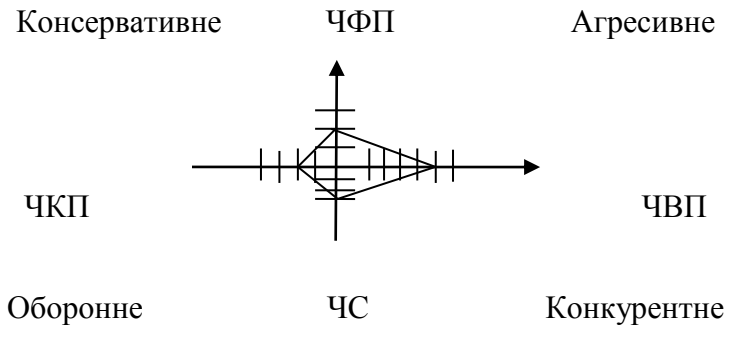

Рис.1.Матриця SPACE – аналізу

З Рис.1 видно, що ТОВ «Котломонтаж» балансує між конкурентним і агресивним положенням на ринку. Конкурентне положення пояснюється сучасною матеріально-виробничою базою підприємства, висококваліфікованими кадрами. Агресивне положення є наслідком великої кількості сильних конкурентів на ринку будівельно-монтажних робіт. Конкурентну перевагу можна придбати за рахунок скорочення витрат.

Зовнішньоекономічна діяльність, зовнішньоекономічні зв'язки- один із ключових показників успішної діяльності підприємства, тісно пов'язаний із зовнішньою торгівлею, експортом та імпортом товарів, здійсненням спільних проектів з іншими країнами. [4]
Основною задачею як експортера так і імпортера на перших етапах при виході на міжнародні ринки – є пошук та вибір контрагента. При виборі контрагента виникають два питання: на якому ринку (тобто у якій країні) краще продавати чи купляти товар, та з якими зарубіжними покупцями краще здійснювати операції.

При виборі країни-партнера слід звернути увагу на такі показники:

1. Рівень господарського розвитку країни
2. Політична та економічна ситуація в господарстві
3. Національні та культурні особливості

При виборі ринку слід враховувати такі обставини: -проблеми впровадження на ринок і пов'язані з цим витрати; – об'єм можливих постачань і продажів; – тенденції і перспективи розвитку для нарощування бізнесу; – присутність на ринку конкурентоздатних товарів; – ризик, пов'язаний з невизначеністю ситуації і дефіцитом інформації; – обмеження, обумовлені національними особливостями споживачів; – мовна і культурна близькість партнерів по комерції. [4]

Висновки

Стратегія встановлює загальні рамки зовнішньоекономічної діяльності, завжди необхідна, навіть якщо виникають труднощі при її здійсненні. Успіх в досягненні довгострокових цілей зовнішньоекономічної діяльності фірми залежить від впливу як зовнішніх, так і внутрішніх чинників, які необхідно ретельно розглядати при розробці стратегії. ТОВ «Котломонтаж» має всюнеобхідну матеріально-технічну базу для виходу на зовнішній ринок зварних труб. В якості країни-партнера був обраний Казахстан. Просування товару на зовнішній ринок неможливо без детально розробленого плану. Розробка цього плану вимагає проведення досліджень зовнішнього ринку, визначення потенційних покупців. Саме тому, для досягнення своєї мети, ТОВ «Котломонтаж» повинен розробити детальний план виходу на зовнішній ринок та стратегію просунення свого товару на нього.

Список використаних джерел

1. Strategy, innovation, industry, innovative activity, innovative activeness, research and development..Шестаков И.В. Анализ подходов к формированию стратегии промышленных предприятий с учетом их инновационной активности //

Современные технологии управления, 2012. - №11 (23). - № рег. статьи 0421200170/. - Режим доступа к журн.: http://sovman.ru

2. Online-consulting. Стратегии продвижения товара.)». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://продвижениетовара.рф/Стратегии_продвижения_товара
3. Метод SPACE-анализа – [Електронний ресурс]. – Режимдоступу: http://old.acconcept.ru/strategy/space.html
4. «Внешнеэкономическая деятельность предприятия» Под редакцией доктора экономических наук, професора Л.Е. Стровского – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bibliotekar.ru/biznes-39/index.htm

ЕКОНОМНЕ УПРАВЛІННЯ УТИЛІЗАЦІЄЮ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ (ДОСВІД ФІНЛЯНДСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ)

Студентка гр. МЕ-118М Ковальова Х.А.
ЗІЕІТ, Україна м. Запоріжжя вул. Кіяшко 16-б
kovaleva.ha@gmail.com

Вступ

Загострення економічних, геоекологічних і соціальних проблем внаслідок збільшення обсягів вироблених і утилізованих в Україні твердих побутових відходів (ТПВ) призводить до необхідності пошуку і впровадження більш досконалих, екологічно безпечних, організаційно та економічно обґрунтованих схем утилізації відходів. На сучасному етапі соціально-економічного розвитку України загострилася проблема взаємовідносин «людина-природа», «промисловість-екологія».

За даними Мінжитлокомунгоспу України, щорічно в нашій державі утворюються десятки мільйонів тонн ТПВ, які збільшують займану площу полігонів зберігання на 1,5 тис.га. Середній показник утворення становить 250 кг за рік на одну особу, а у великих містах 320-380 кг за рік зі стійкою тенденцією до зростання [1].

Зростання обсягів твердих побутових відходів (ТПВ) підвищує актуальність вирішення задач їх промислової переробки. Саме промислова переробка забезпечує знешкодження, ліквідацію та утилізацію відходів та представляє собою кардинальний шлях розв'язання проблеми. Практичний досвід переробки ТПВ в Україні, Росії та інших країнах підтверджує, що ще й досі не розроблено єдиного універсального методу промислової переробки ТПВ. Таким чином, необхідні систематизація та узагальнення існуючого досвіду комплексної переробки ТПВ та вибір найбільш ефективного для вітчизняної економіки, враховуючи економічну та екологічну ефективність і безпеку. З огляду на те. Що у сучасних умовах господарювання особливої актуальності набуває проблема забруднення навколишнього середовища внаслідок техногенного навантаження, до найважливіших екологічних, економічних та соціальних проблем відноситься проблема твердих побутових відходів (ТПВ). Лідером у вирішенні цього завдання є Фінляндська Республіка, яка почала створювати систему управління утилізацією ТПВ починаючи з середини 90-х років, після прийняття Закону про поводження з відходами (Waste Act) у 1994 р. [2]

Проблемами дослідження теоретичних та практичних аспектів щодо забезпечення утилізації твердих побутових відходів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені й фахівці, як: В. Жуковицький, В. Меллер, А. Тугов, І. Абалкіна, А. Гринін, В. Новіков, С. Юфіт, М. Ізюмов, О. Балацький, Л. Мельник, О. Мороз, В. Петрук, Ю. Туниця, В. Шевчук, Й. Бюстрем, В. Стігер, Н. Робінсон та інші. При цьому російськими вченими отримано багато наукових результатів з проблем дослідження ключових аспектів переробки твердих побутових відходів. В Україні ці проблеми активно досліджуються, але при цьому

використання зарубіжного досвіду без його адаптації до інституційних умов вітчизняної економіки є неможливим, що зумовлює актуальність наведеної теми дослідження.

1. Мета та завдання дослідження

Метою даного дослідження є виявлення можливостей застосування інноваційних технологій у системі управління процесами збирання, сортування, переробки та утилізації відходів на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду використання відходів як сировини для промисловості, джерела електроенергії та опалення, отримання максимального економічного ефекту для економіки. Завданням дослідження виступала розробка організаційної та інноваційно-інвестиційної моделі системи утилізації ТПВ.

2. Виклад основного матеріалу

Зростання чисельності населення, рівня цивілізації і рівня споживання матеріальних благ у побуті та на виробництві ростуть і обсяги відходів. Кумулятивні обсяги відходів залежать від того, наскільки дбайливо ставляться люди до стану довкілля. Цю характеристику населення можна назвати екологічною культурою.

Виготовлення корисної продукції із сировини супроводжується утворенням різноманітних відходів, з яких далеко не всі повертаються у виробничий цикл. Значна частина відходів виробництва захоронюється на полігонах, складується «до кращих часів» на територіях підприємств, знищується або викидається в несанкціоновані полігони. Найбільше відходів утворюється там, де живе і працює багато людей – у промислових містах. Полігони, на яких захоронюються відходи і де вони з часом розкладаються, заважають розвитку міст, шкідливо впливають на середовище існування, на здоров'я людей. Тому проблема відходів – це проблема полі структурна: вона має природоохоронний, технологічний, санітарно-гігієнічний, економічний аспекти. І звичайно, проблема відходів – це соціальна і моральна проблема.

Проблема поводження з відходами виробництва та споживання, які поділяються на тверді побутові, промислові і соціальні, є однією з найбільш пріоритетних для великих міст у всьому світі.

Україна має значний потенціал нетрадиційних джерел енергії, але через незадовільне фінансування практичне його використання дуже незначне. Одним із перспективних напрямків є біоенергетика. Доцільність отримання в масштабах України біогазу з органічних відходів зумовлено їх обсягами та концентрацією як в окремих господарствах, так і в цілих регіонах [3]. За експертними оцінками, Україна вважається зоною, придатною для активного розвитку біогазових технологій. Потенціал газу, що утворюється на великих українських полігонах ТПВ, становить 288 млн. куб.м (0.19 т у.п.) [4].

Незадовільний стан поводження з відходами спричинений неконтрольованим розміщенням відходів на полігонах та несанкціонованих звалищах без попередньої глибокої переробки. За оцінками спеціалістів, головною перешкодою розвитку ринку вторинних ресурсів є відсутність високотехнологічних виробництв по переробці відходів на ліквідну та рентабельну продукцію. А також мала потужність сортувальних і існуючих сміттєпереробних заводів. Причиною є низька рентабельність таких виробництв.

Ефективність застосування методики рециклінгу знаходиться на стадії вивчення, тому аналіз світового досвіду в цій сфері повинен допомогти знайти оптимальні шляхи його впровадження.

Створення полігонів, які дійсно будуть відповідати сучасним вимогам, потребує 10-50 млн.долл.США та, крім цього, такі полігони мають надто високий рівень експлуатаційних витрат,що нераціонально за економічними та соціальними критеріями.

До соціально-екологічних переваг переробки ТПВ відносяться:

1) Створення нових робочих місць;
2) Здешевлення товарів із вторинної сировини за рахунок економії енергії, водних ресурсів;
3) Набагато менша кількість викидів в атмосферу, воду та грунт;
4) Економія природних ресурсів [5].

Важливою перевагою переробки органічних відходів є невисока вартість одержуваної енергії, незначні площі земельних ділянок для спорудження біоустановок і, як наслідок, висока рентабельність. Організація в країні на належному рівні робіт з переробки твердих побутових відходів може сприяти вирішенню таких важливих задач, як: одержання додаткового обсягу паливно-енергетичних ресурсів; поліпшення якості води в річках; захист навколишнього природнього середовища; одержання додаткової кількості добрив.

Масштаби і стабільність утворення, розташування на урбанізованих територіях і низька вартість видобутку роблять біогаз, отримуваний на полігонах ТПВ, одним з перспективних джерел енергії для локальних потреб. Утилізація біогазу на полігонах твердих побутових відходів (ТПВ) вимагає техніко-інженерного облаштування полігону (створення ізолюючого екрану, газових свердловин, газозбірної системи та ін.). при цьому вирішується основне завдання охорони навколишнього середовища в урбанізованих територіях [3].

В нашій країні щорічно нагромаджується більше ніж 35 млн. ТПВ, з яких від 17% до 82% становлять органічні відходи, які, за певних умов, можна використати як паливо, причому коефіцієнт використання може досягти 85-90%, що еквівалентне використанню, відповідно, майже 5-24 млн. умовного палива. Проблема знешкодження та утилізації небезпечних відходів найгострішою є в АР Крим, Житомирській, Запорізькій, Кіровоградській, Одеській, Харківській, Хмельницькій, Чернігівській областях та м.Севастополь, де частка перероблених відходів становить менше ніж 20% загальної кількості утворених [1].

Практика підтверджує, що в Україні 92% обсягу ТПВ залишаються не переробленими, тоді як у західних країнах частка біогазових установок з переробки даного виду сировини постійно зростає і є досить значною. Поширення практики застосування методів переробки твердих побутових відходів у економічно розвинених країнах свідчить про потенціал отримання електроенергії на основі енергетичної переробки біологічно відновлювальних ресурсів [6].

У Фінляндській Республіці для цього застосовуються такі методі, як: піроліз з газифікацією в одному апараті (з отриманням та без отримання електроенергії), піроліз з газифікацією з охолодженням отриманого вугілля, піроліз із винесення отриманого

вугілля в грунт. При цьому технологія піролізу з газифікацією в одному агрегаті (отриманням електроенергії) вважається найбільш ефективною з огляду на обсяг отримуваної електроенергії.

Аналіз стану і тенденцій розвитку світової практики показує, що з усіх методів промислової переробки частіше застосовується термічна обробка ТПВ, в основному – спалювання. З нових термічних процесів, апробованих у дослідницьких установках, необхідно відзначити піролізні. Основою термічної переробки є такі переваги: із всіх існуючих методів термічний дозволяє найбільше знешкодити відходи, перетворити їх у сухий нешкідливий залишок (шлак чи пил); значно зменшити масу (у 3-6 разів) і обсяг (у 10-15 разів) залишку в порівняні з вихідним матеріалом, використовувати відходи як джерело матеріальних ресурсів і енергії [7].

В нашій країні має значні напрацювання щодо технологічних процесів майже усіх видів виробництва ті видобутку нетрадиційних і відновлювальних джерел енергії. Одним із перспективних напрямків є біоенергетика. Доцільність отримання в масштабах України біогазу з органічних відходів зумовлена їх кількістю та концентрацією як в окремих господарствах, так і в цілих регіонах. Важливою перевагою переробки органічних відходів є невисока вартість одержуваної енергії, незначні площі земельних ділянок для спорудження біоустановок і достатньо висока рентабельність інвестицій в переробку ТПВ.

Висновки

В наслідок глобалізації обсяг відходів зростає. Завдання покращення управління утилізацією ТПВ має бути вирішена найбільш ефективно зі застосуванням інноваційного підходу. Для цього варто проаналізувати досвід Фінляндської Республіки та, спираючись на оцінку стану економіки, законодавчої та технологічної бази. Розробити власну систему управління, оцінки та реалізації програми по зниженню долі ТПВ. Таким чином, Україна долучиться до пошуку альтернативних джерел енергії, концентрація біогазу в органічних відходах досить висока, а одержувана енергія є невисокою за вартістю. Що дозволить в подальшому скоротити обсяг імпортованого газу. Отже, в даній статі пропонується система техніко-економічної оцінки комплексу переробки відходів.

Для вдосконалення системи поводження з відходами доцільно розробити та запровадити в практику економічний механізм, спрямований на стимулювання використання вторинних ресурсів. Наприклад, механізм централізованого фінансування робіт з утилізації та знешкодження побутих і промислових відходів, а також їх переробки.

Список використаних джерел

1. Пискун, М. В. Інноваційні технології та світовий досвід у переробці твердих побутових відходів// Проблеми науки [Текст] : Міжгалуз. наук.-техн. журн./ КиївЦНТЕІ. - К., 1997 - 2011г. N 9 – с.34-39
2. Сметанин В.И. Защита окружающей среды от производственных и бытовых отходов / В.И. Сметанин. – М.: Колос, 2000. – 280 с.
3. Бачурин А.Н. Проблема утилизации и использования твердых бытовых отходов / А.Н. Бачурин // Вісник Донбаської національної академії будівництва та

архетиктури. Сучасні будівельні матеріали. – Макіївка, 2009. – Вип. 1(75). – С. 89-92.

4. Парфенюк А.С. Крупномасштабная комплексная переработка твердых углеродистых промышленных и бытовых отходов / А.С. Парфенюк // Кокс и химия. – 2001. – №5. – С. 41-46.
5. Т.М.Довга, аспірантка,КНУ ім..Т.Шевченка «Міжнародний досвід рециклінгу ТПВ та можливість його використання в Україні» Формування ринкових відносин в Україні : Збірник наукових праць Вип 7(122)/наук.ред. І.Г.Манцуров.–К.,2011.-188с.
6. Прокіп А.В. Еколого-економічна оцінка заміщення невідновлюваних енергоресурсів біологічно відновлюваними: моногр. / А.В. Прокіп. – Львів.: ЗУЦК, 2010. – 212 с.
7. Щокін А.Р. Перспективи виробництва і застосування біопалива в Україні [Електронний ресурс] / А.Р. Щокін, Ю.В. Колесник // Электронный журнал энергосервисной компании «Экологические системы». – 2003. – №5. – режим доступа: http://www.necin.com.ua.

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ІНТЕРРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІЙ СФЕРІ (на прикладі запорізької області)

Студентки гр. МЕ-18М Савощенко А.Ю.
ЗІЕІТ, Україна, м. Запоріжжя, вул. Кияшко 16-б
a_savoshenko@econom.zp.ua

Вступ

В умовах глобалізації, поряд з транскордонним співробітництвом, головною особливістю якого є територіальна наближеність учасників, неухильно зростає роль і інтеррегіонального співробітництва, яке характеризується відсутністю спільних кордонів між учасниками та їх розташуванням у різних країнах. Це формує перед регіонами України нові виклики щодо застосування на практиці інноваційних механізмів та інструментів стимулювання соціально-економічного розвитку територій, ставить актуальні вимоги щодо інтенсивного освоєння нових підходів і прийомів ведення господарської діяльності.

Вивченням проблематики інтеррегіонального співробітництва та туристичної галузі займалися З. Варналій, Ю. Мігущенко, І. Бабець, Б. Баласса, Ю. Алексєєва, В. Биркович , М. Борущак , В. Герасименко, І. Зорін, Ф. Котлер, М. Марінін, Є. Писаревський, В. Цибух, С. Цьохла, В. Кифяк, В. Квартальнов, М. Мальська та інші.

1. Мета і завдання дослідження

Вивчення основних тенденцій розвитку туристичної галузі, досвіду країн Європейського Союзу в організації цієї сфери, визначення стратегічних пріоритетів інтеррегіонального співробітництва в туристично-рекреаційній сфері в контексті сприяння соціально-економічному розвитку як окремих регіонів, так і України загалом. Визначення поняття інноваційного кластеру як дієвого способу забезпечення розвитку інтеррегіонального співробітництва та головного пріоритета розвитку туристично-рекреаційної сфери.

2. Виклад основного матеріалу

Туризм є одним із швидкозростаючих секторів економіки в усьому світі. За швидкі темпи зростання, стабільний розвиток та визначальні властивості як чинника глобальної економічної, культурної та соціальної інтеграції він був визнаний Генеральною Асамблеєю Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) економічним феноменом XX ст. [1, с. 15]. За оцінками «Барометра міжнародного туризму ЮНВТО» у 2011 р. число міжнародних туристичних прибуттів зросло більше, ніж на 4 % і склало 981 мільйонів поїздок.

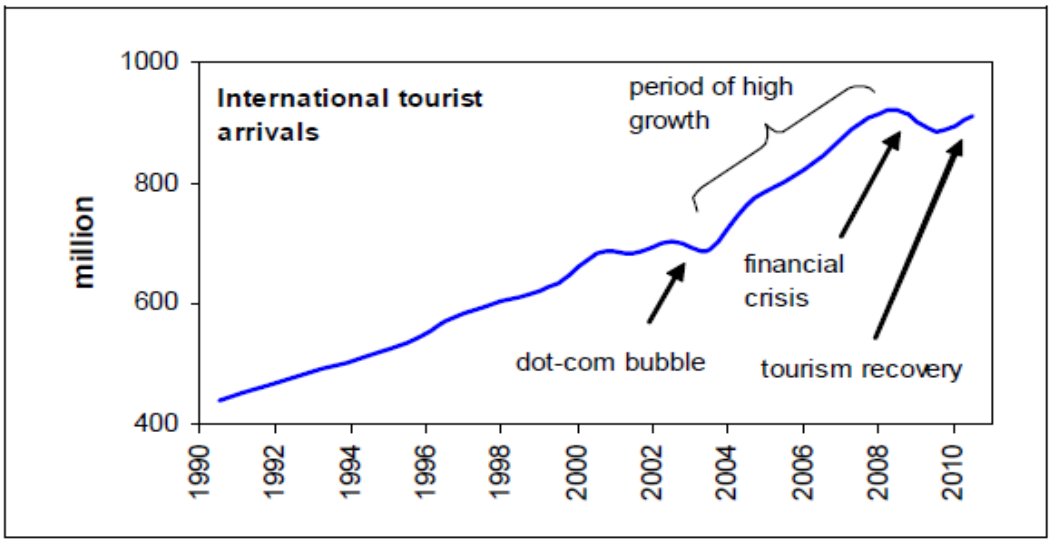

Source: UNWTO.

Рис. 1.2. Міжнародні туристичні прибуття (1990-2010 рр.)

Неухильно у світовій економіці спостерігається зростання частки доходів від туризму: з 476 млрд дол. США (у 2000 р.) до 2 трлн дол. США (2011 р.). Частка туризму у світовому ВВП складає 9,4 % (у ВВП Росії - 3 %, Туреччини − 3,5 %, Великобританії – 4-5 %, Німеччині – 8 %, Хорватії – 17 %, в ОАЕ – 30 %). Туристична індустрія, а також суміжні сектори національних економік забезпечують зайнятість 12 % (24 млн робочих місць) працездатного населення ЄС, забезпечуючи 10 % ВВП Євросоюзу [2]. Саме завдяки сприянню розвитку туризму досягли значного покращення показників економічного розвитку і зростання рівня життя такі країни: Греція, Єгипет, Туреччина, Іспанія. Чітко вираженими є такі тенденції розвитку міжнародного туризму:

- стрімке зростання кількості туристичних поїздок;
- поширення міжнародної інтеграції, глобалізації та міжнародної концентрації у сфері міжнародного туризму;
- значна частка внутрішньорегіональних поїздок у сусідні країни у порівнянні з міжрегіональними (меридіальна спрямованість туристичних потоків);
- розширення кола потенційних споживачів туристичних послуг і старіння осіб, що здійснюють подорожі;
- зростання частки нетривалих туристичних поїздок і “подорожей з інтервалами” (туристичні поїздки стали менше тривалими, більш частішими);
- перехід від масового стандартизованого (конвеєрного) туризму до масового диференційованого;
- поява нових каналів збуту туристичних продуктів через Інтернет [3].

Розвиток сфери туризму і діяльності курортів визнано одним з пріоритетних напрямків діяльності, зокрема внутрішнього і в'їзного туризму. Немає сумнівів у правильності цього рішення, адже Україна володіє унікальними природничо-географічними, історичними, культурними, цивілізаційними та рекреаційними ресурсами та має всі можливості стати одним з провідних європейських туристичних центрів. Більшість регіонів України мають великий рекреаційний потенціал, багату природну та етнокультурну ресурсну базу, що створює передумови для її використання у цілях

відпочинку. Якщо б приділити розвитку туризму стільки уваги, скільки йому приділяє Туреччина, Словаччина чи Чорногорія, туризм приносив би доходи не гірше, ніж металургійна галузь. Туристична галузь щорічно приносить прибуток в розмірі 15 мільярдів гривень і зайнятість населення в ній становить близько 8%.

Слід вказати на вагому роль, яку відіграло проведення Чемпіонату Європи з футболу (ЄВРО-2012) для нашої країни, коли вона поступово перетворилася в туристично-привабливу країну. Підтвердженням цього є результати відомих туристичних рейтингів (Globe Spots, The Lonely Planet, TripAdvisor), в яких Україна входить в ТОП-10 найпопулярніших напрямів подорожей у 2013 році [4]. У рамках підготовки до ЄВРО-2012 був виконаний значний обсяг робіт для поліпшення об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури, туристичного, готельно-ресторанного та спортивного комплексів, соціальної сфери. Наша держава отримала не тільки важливий досвід проведення масштабних змагань, але й визнання у світі як нової туристичної країни, яка має потужний потенціал подальшого розвитку. Саме тому, визначаючи наявність значного рекреаційно-туристичного потенціалу в Україні та всіх ознак самостійної галузі національної економіки, актуальною є постановка питання про необхідність чіткої державної політики у сфері і впровадження дієвих механізмів її реалізації.

Європейський Союз є найбільшим туристичним центром, який приваблює туристів з різних країн. За даними Всесвітньої туристичної організації у 2012 році число туристичних прибуттів складає 1035 млн чол. (535 млн чол. або 51 % у загальній сумі належить саме Європі). Зважаючи на це, Україна приділяє велику увагу розвитку співпраці з ЄС, адже використання досвіду високорозвинених країн може стати гарантом успіху та допомогти розвинути власну стратегію формування туристичної політики та інституційного забезпечення відповідно до вимог Спільного доробку ЄС. Безпосередньо політика Європейського Союзу у туристичній сфері, направлена на сприяння розвитку туризму з метою підтримання лідируючих позицій Європи як провідного туристичного центру. Туристична політика розуміється не як локальне вузькогалузеве завдання, а як множина завдань комплексного характеру, що випливають із різних аспектів Європейської політики, таких як політика відносно малих і середніх підприємств, екологічна, регіональна політика тощо [5].

Враховуючи, що європейська інтеграція є ключовим пріоритетом зовнішньої політики України, метою якої є набуття Україною членства в Європейському Союзі, доцільно використовувати весь потенціал взаємодії зі стратегічними партнерами з урахуванням спільних цінностей та інтересів, сприяти поглибленню взаємовигідної співпраці з державами-членами ЄС, розбудовувати дружні відносини з країнами-сусідами на принципах взаємної вигоди, поваги до суверенітету і територіальної цілісності, з дотриманням норм міжнародного права.

Саме розвиток транскордонної та інтеррегіональної співпраці між українськими та європейськими територіями повинен стати початком реальної, а не декларативної інтеграції України до Європейського Союзу. Основними перевагами інтеррегіонального співробітництва є: використання потенціалу міжнародних відносин через залучення економічно розвинених регіонів поряд з депресивними регіонами до реалізації спільних європейських проектів; підвищення рівня конкурентоспроможності окремих сфер і галузей економіки регіонів-учасників на основі міжрегіональної співпраці; стратегічне

планування міжнародного співробітництва вітчизняних регіонів відповідно до планових горизонтів програм ЄІСП та одержання фінансової допомоги для реалізації спільних проектів; визначення конкурентних переваг та пріоритетних напрямів співпраці на основі розробки міжнародних проектів, концентрація фінансових, матеріальних, технологічних, трудових ресурсів та їх ефективного використання; зміцнення зовнішньоекономічної безпеки регіонів шляхом спільної реалізації міжнародних науково-дослідних проектів та обміну науково-технічними розробками між регіонами України та країн ЄС.

Як свідчить світовий досвід, дієвим способом розвитку інтеррегіонального співробітництва є створення інноваційних туристично-рекреаційних кластерів. Формування інноваційних кластерів належить до однієї з перспективних форм економічної інтеграції, об'єднання груп підприємств, фірм, організацій та установ, діяльність яких знаходиться в сферах бізнесу за економічними інтересами та регіональною ознакою. Перевага і новизна кластерного підходу полягають у тому, що він надає значущості мікроекономічній складовій, а також територіальному і соціальному аспектам економічного розвитку. Для держави використання кластерного підходу в економіці – це прискорення соціально-економічного розвитку. Для учасників кластеру – підвищення конкурентоспроможності та економічної стабільності.

На сьогодні майже всі країни Європейського Союзу здійснюють реалізацію національних чи регіональних програм кластеризації відповідно до рішення Лісабонського саміту Європейського Союзу, який відбувся в 2000 році та метою якого було впровадження в країнах-членах Союзу економіки знань, що здатна на основі інноваційних кластерів забезпечити конкурентоспроможність, що перевищує показники економік США та Японії [7].

Незважаючи на те, що кластерна модель розвитку є досить новим явищем в Україні, завдяки численним перевагам, які надає співпраця та організація господарської діяльності такого роду, вони активно розвиваються в багатьох регіонах нашої країни. Піонером кластерного розвитку став Подільський регіон України, а саме Хмельницька область, де вперше в Україні виникли кластери в сучасному розумінні. Вже розроблені проекти нормативно-правових актів із формування засад державної політики у сфері кластеризації, однак вони залишаються незатвердженими. Існує багато чинників, які ускладнюють процесс запровадження кластерної моделі розвитку в Україні: відсутність довіри між органами державної влади та бізнесом; слабкість кластерів через низький рівень конкуренції на внутрішньому ринку; низька інвестиційна привабливість; наявність значних бюрократичних перешкод розвитку підприємництва; нестабільна політична ситуація та непослідовність у реалізації довгострокових стратегій; відсутність єдиної систематизованої інформаційної бази про наявні та потенційні кластери.

Запорізька область є потужним індустріальним центром держави та зберігає за собою лідируючі позиції в металургії, автомобілебудуванні, виробництві електроенергії тощо. Але разом з тим їй вдалося зберегти унікальні пам'ятки історії, туристичний, культурний та рекреаційний потенціал. На державному обліку перебуває 8315 пам'яток**,** з них 6563 – пам'ятки археології, 1700 – історії, 32 – монументального мистецтва, 20 – науки і техніки; 12 об'єктів культурної спадщини регіону (з пам'ятки історії і 9 – археології) занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України національного значення. Всього на Азовському побережжі та в акваторії р. Дніпро в регіоні функціонує

близько 500 оздоровчих закладів**,** понад 20 садиб зеленого туризму. В області діє 24 музейних заклади державного підпорядкування з загальною кількістю понад 384 тис. предметів основного фонду. Щороку музеї відвідують понад 600 тис. чол. з України та зарубіжжя.

У Стратегії регіонального розвитку Запорізької області до 2015 року одним із пріоритетних напрямів діяльності вже кілька років поспіль визначено розвиток регіону як історико-культурного, курортного та туристичного центру Півдня України. Туризм віднесений до складової розвитку реального сектору економіки і це стосується не лише приморських районів, а й усієї області.

Висновки

Україна володіє значним туристичним потенціалом та має всі можливості стати одним з провідних європейських туристичних центрів. Дієвим способом є розвиток інтеррегіонального співробітництва з країнами ЄС через створення інноваційних туристично-рекреаційних кластерів. Саме створення інноваційного туристично-рекреаційного кластеру має стати пріоритетом розвитку туристично-рекреаційної сфери Запорізької області, адже вона має наявний невикористаний потенціал, залучення якого в межах кластеру забезпечить зростання регіону та держави загалом.

Список використаних джерел

1. Менеджмент туристичної індустрії: Навч. посіб. [Текст] / І.М. Школа, Т.М. Ореховська, І.Р Козменко; за ред. проф. І.М. Школи. – Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. – 662 с. – ISBN 966-7123-87-1.
2. Structure, performance and competitiveness of European tourism and its enterprises. – European Commission, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2003 p.
3. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму Н.Н.Коцан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/ nvvnu/misnarod_vidnos/2008_6/R3/12.pdf.
4. Міжнародний туристичний портал TripAdvisor. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:/www.tripadvisor.com.
5. World Tourism Organization UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unwto.org/ru.
6. Мігущенко Ю.В., Засадко В.В. Обґрунтування пріоритетів спільної українсько-польської стратегії транскордонного розвитку в сфері туризму в умовах підготовки до проведення Євро-2012 // [03.04.2009]. - Офіційна Інтернет –сторінка Регіонального філіалу НІСД у м.Львові. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.lviv.ua/analytics/112.htm
7. Ketels Ch. European clusters // Structural Change in Europe 3 – Innovative City and Business Regions. – Hagbarth Publications, January 2004. – Institute for Strategy and Competitiveness. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.isc.hbs.edu/econ-clusters.htm.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПОНЕНТИ СПІВРОБІТНИЦТВА В КУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Студентки гр. МЕ-18М Хведчук К.В.
ЗІЕІТ, Україна, м. Запоріжжя, вул. Кияшко 16-б
K.Hvedchuk@econom.zp.ua

Вступ

Глобальні проблеми розвитку вимагають застосування нових підходів соціально-економічного розвитку країн та окремих територій.

Визначальними ресурсами забезпечення сталого розвитку та забезпечення конкурентоспроможності країн і регіонів є не матеріальні та фінансові, а пов'язані з людьми: культурні, освітні, творчі. Досвід розвинених країн доводить, що саме людський ресурс є найціннішим для сталого розвитку країни.

У зв'язку з посиленням ролі регіонів як самостійних суб'єктів міжнародних відносин саме міжнародна регіональна взаємодія може стати базисом поглиблення співробітництва між Україною та країнами ЄС.

1. Мета і завдання дослідження

Дослідження передбачає аналіз світового досвіду використання культурно-освітнього та творчого потенціалу, формування напрямів поглиблення інтеррегіональних зв'язків з країнами ЄС в культурно-освітній сфері, зокрема створення інтеррегіональних кластерів народної творчості, текстильних промислів, сувенірної продукції.

2. Виклад основного матеріалу

У XXI столітті суб'єктами конкурентної боротьби на міжнародній арені виступають не тільки держави, а й окремі регіони. Для підвищення рівня конкурентоздатності окремого регіону доцільно використовувати локальні факторні переваги. Поряд з глобалізацією важливого значення набуває глокалізація. Це поняття запропоновано англійським соціологом Роналдом Робертсоном [1]. Саме глокалізація є одним із чинників забезпечення власних конкурентних переваг регіону. Глокалізація в культурній сфері чинить опір процесам уніфікації, стиранню відмінностей, сприяє акцентуванню уваги на виробленні таких конкурентних переваг регіону, які буде неможливо перемістити чи скопіювати.

Інституційна криза в Україні є однією з чинників гальмування розвитку. До основних проблем, що потребують вирішення, належать:

- недооцінка ролі культури для становлення інституцій регіонів;

- відношення до людей як до трудових ресурсів, а не рушійної сили економіки, недооцінювання ролі талановитості людини для регіонального розвитку;
- неврахування ролі творчості як основи інноваційного процесу;
- недостатня увага культурно-освітній сфері для формування поведінки людини, її відношенню до свого регіону та країни загалом.

Для сучасного етапу суспільного розвитку характерна зміна орієнтирів розвитку. Культура є базою економіки, знання та талант – рушійними силами. Формування ефективної державної політики у культурній сфері є першочерговим пріоритетом.

Сфера культури в Україні позиціонувалася як неприбуткова та така, що не має вплива на соціально-економічний розвиток. Цей підхід сприяв недовикористанню існуючого потенціалу цього сегменту. В розвинених країнах вже визнаний такий підхід помилковим і сформовано нове бачення ролі культури у соціально-економічного розвитку.

Економічна та культурна політика розвинених країн позиціонує культурний та творчий потенціал як основу стійкого розвитку регіонів та країн, забезпечує ріст рівня зайнятості, інтенсифікацію підприємницької діяльності. Сфера культури дає змогу для самореалізації, створення бізнесу, інвестування, є поштовхом до ревіталізації територій. Крім того, вона сприяє розвитку туристичної сфери, диверсифікуючи пропозиції для відвідувачів.

Важливу роль у забезпеченні сталого розвитку надає культурі Дж. Гокс, який трансформував «трикутник» сталого розвитку у «квадрат», основу політики регіонального розвитку (рис.1.).

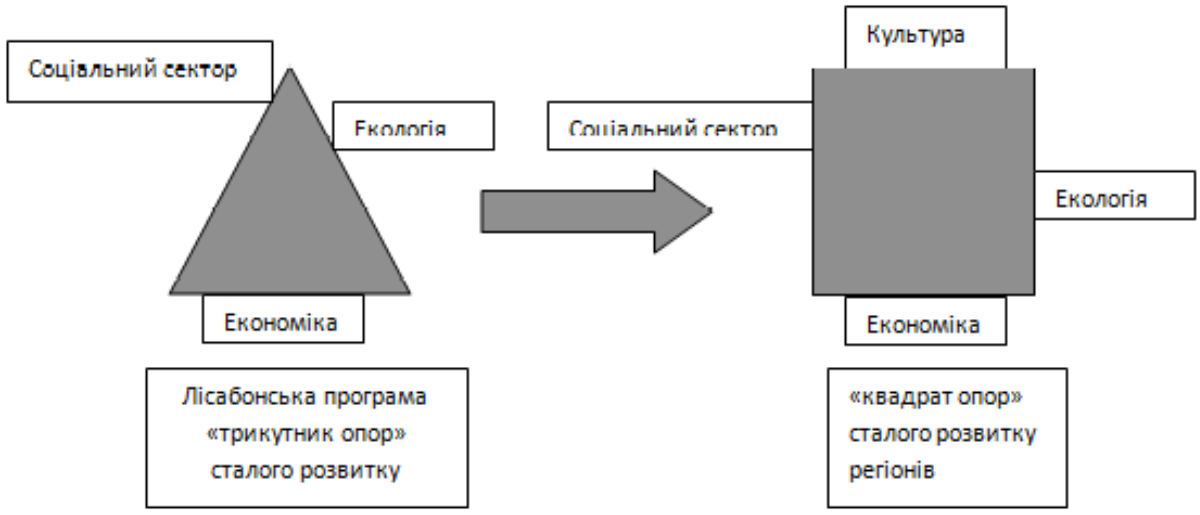

Рис.1. Опори сталого розвитку.

Складено за: [2].

Для зменшення рівня невизначеності, в основі якої лежить культура та творчість, державі потрібно певні рамки культурної політики, коригувати її, усуваючи бар'єри

реалізації творчого потенціалу людей. Ці рамки передбачують формування ефективної інституціональної системи на національному та регіональному рівнях. Основоположником інституціоналізму є Р.Коуз, який окреслив такі основні положення теорії неоінституціоналізму [3]:

- «інститути мають значення», тобто впливають на результати функціонування та динаміку економіки;
- поведінка людини не завжди є цілком раціональною; її найважливішими рисами є опортунізм та обмежена раціональність. Під «опортунізмом» розуміємо відстоювання особистого інтересу з порушенням закону або норм моралі;
- здійснення ринкових трансакцій і, відповідно, функціонування цінового механізму та інших атрибутів ринкової економіки, пов'язане з витратами, які називаються трансакційними.

У неоінституціоналізмі вчення про трансакційні витрати має фундаментальне значення. Представники даної школи вважають, що неокласична теорія звужує можливості свого економічного аналізу через врахування лише трансформаційних витрат (витрат взаємодії людини з природою). Крім них необхідно брати до уваги витрати взаємодії між людьми – „трансакційні витрати". Під ними слід розуміти витрати ресурсів (грошей, праці, часу та ін.) для планування, адаптації та контролю за виконанням взятих індивідами зобов'язань у процесі відчуження та привласнення прав власності та свобод, прийнятих у суспільстві.

Для розуміння важливості інституцій не тільки для розвитку культурного та творчого потенціалу доцільно ознайомитися с поглядами Д.Норта та його послідовників. У кінці 70-х рр. він започаткував напрям, який інколи називають підходом Вашингтонського університету. З погляду Норта, історію економік країн слід трактувати саме в аспекті інституційних змін. Якщо такі зміни були ефективними, тобто знижували трансакційних витрати, то вони сприяють економічному росту. В інших країнах та періодах такі зміни гальмували економічний розвиток. Гальмування Д. Норт пов'язував із існуванням неформальних правил та цілеспрямованими діями держави, яка змінювала формальні „правила гри". Основним висновком прихильників підходу Вашингтонського університету є те, що інституціональна еволюція не завжди сприяє покращенню господарювання і досягти позитивних змін за короткий проміжок часу неможливо [3].

До культурних ресурсів території, з економічної точки зору, відносити ресурси, які стимулюють територіальний і суспільний розвиток. З метою диференціації культурних та творчих індустрій науковці користуються „Сінгапурською моделлю" (рис.2). З урахуванням поширених практик, до культурних індустрій відносять: діяльність у сфері індивідуальної творчості та народних ремесел, кіно, музичної сфери, книгодрукування та друкованих медіа; візуальне мистецтво (живопис, фотографія, скульптура, антикваріат, тощо); музеї; бібліотеки; організація подій (івентинг). Експерти ЮНЕСКО визначає до культурних індустрій відносять галузі виробництва і поширення культурних товарів і послуг, які уособлюють або є носіями різних форм самовираження культури, незалежно від комерційної цінності [4]. До суміжних галузей відносять туризм та спортивну сферу.

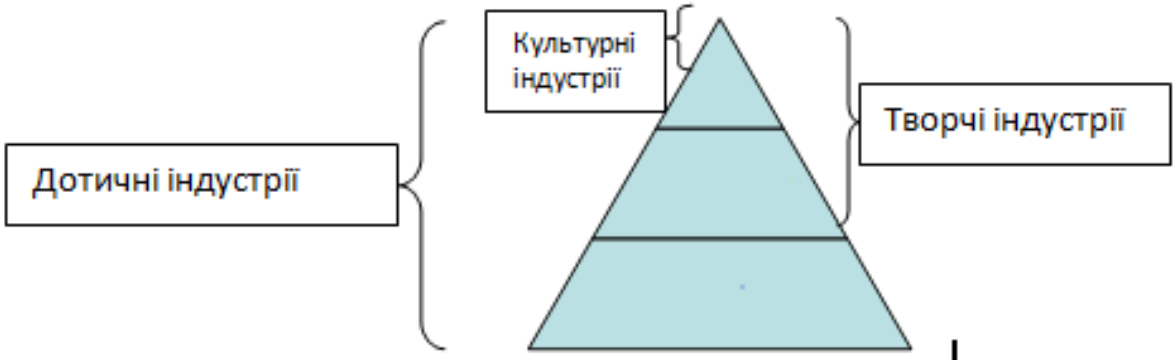

Рис.2. Сінгапурська модель творчих індустрій.

Складено за: [4]

Головні політики розвинених країн щодо визначення ролі культури та творчості у соціально-економічному розвитку регіонів полягають у таких положеннях:

- культура та творчість є джерелами локального розвитку;
- важливою є підтримка тих творчих індустрій, що стають чинниками соціально-економічного, політичного та культурного розвитку;
- для забезпечення ефективності культурної політики вона повинна узгоджуватися на державному, регіональному та локальному рівнях системної ієрархії;
- поєднання розвитку культурної та економічної сфер є ефективнішим засобом, ніж фінансування культурної сфери.

Лідером за рівнем розвитку творчих індустрій в світі є Великобританія, чий досвід доводить, що творчий потенціал можна розширювати, створюючи схеми творчої кар'єри, яка починається з загальноосвітніх шкіл до працевлаштування. Уряд Великобританії реалізує декілька програм, серед яких є пошук та сприяння розвитку талановитих молодих людей та створення для них робочих місць у регіонах. У країні створено Національний рух Науки, Технології і Мистецтва (NESTA), для якого було виділено 3 млн фунтів стерлінгів для реалізації програми «Розвиток творчих інновацій»; започатковано масштабні дослідження щодо економічної доцільності, перспективності впровадження та посилення інноваційної діяльності шляхом стимулювання творчості [5].

Європейська політика збереження та розвитку традиційного мистецтва має два напрями: збереження існуючих традицій без змін та збереження завдяки інноваціям та розвитку сучасного мистецтва. До основних заходів розвитку культури і мистецтва у сільських місцевостях відносяться: оновлення системи культурних та громадських центрів, сільський туризм, синергетичний підхід до відродження діяльності сільських спільнот через культуру та мистецтво [6].

Метою спільної культурної політики ЄС є сприяння розвитку культурних особливостей країн-членів. Варто зазначити, що культурне співробітництво у Європі підтримується спеціальними заходами, що фінансуються з інших програм, зокрема зі сфери економіки, науки та досліджень, загальної та професійної освіти , або регіонального розвитку, які стимулюють культурне співробітництво. У культурній співпраці можуть брати участь не лише країни європейського економічного простору, а й країни-кандидати,

треті країни та міжнародні організації. Рушіями культурного розмаїття визнаються архітектура, бібліотеки, художні ремесла, аудіовізуальний сектор, культурна спадщина, дизайн, музика, видавнича справа, образотворче мистецтво, які є найдинамічнішими економічними секторами Європи.

Інтеррегіональне співробітництво – це наднаціональна співпраця регіонів, щонайменше двох країн за підтримки центральних і місцевих органів влади в межах транс регіональних програм і проектів, причому до співпраці можуть залучатися території, що не мають спільного кордону [10]. Пріоритетними напрямами поглиблення інтеррегіональних зв'язків в культурно-освітній сфері повинні стати [7]:

- позиціонування культури та освіти як необхідних складових забезпечення сталого розвитку;
- коригування стратегічних документів, позиціонування людського ресурсу, зокрема культурно-освітнього т творчого потенціалу як основи соціально-економічного розвитку;
- з урахування європейського досвіду покращення якості освіти шляхом її практичного спрямування та надання можливості студентам самостійно обирати частину дисциплін;
- запровадження у школах та ВНЗ гуманітарних дисциплін, спрямованих на виховання культурної особистості;
- зміна концепції бібліотек від дизайну до надання послуг, враховуючи потреби читачів;
- визнання кластерної моделі пріоритетним напрямом реалізації культурно-творчого потенціалу;
- формування інтеррегіонального кластеру народно-текстильних промислів та сувенірної продукції.

Висновки

Україна володіє значним культурним та творчим потенціалом, який до цього часу використовується лише частково. Активізація культурного капіталу територій сприятиме динамічному розвитку окремих територій і держави загалом. Сфера культури має власний економічний потенціал та стимулює розвиток інших сфер життєдіяльності суспільства.

Кластери є оптимальною формою використання культурно-освітнього та творчого потенціалу, відіграють ключову роль у підвищенні ефективності функціонування економіки. Особливу важливість для збереження культури та розвитку співробітництва з країнами ЄС відіграють інтеррегіональні кластери народної творчості.

Список використаних джерел

1. Робертсон Р. Глокалізація: часопростір і гомогенність-гетерогенність/Р. Робертсон// Глобальні модерності/[за ред. М. Фрезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона]. – К.: Ніка-Центр, 2008. – С. 48–72.
2. Hawkes J. The fourth pillar of sustainability. Culture's and Local development/John Hawkes. – Melbourn: Cultural development Network, 2001. – 183 p.
3. Коуз Р. Фирма, рынок и право/Пер. с англ. М.: Новое издательство, 2007. — 224 с.

4. Bilton Chris. Management and Creativity: From Creative Industries to Creative Management/ Chris Bilton. – WileyBlackwell, 2006. – 216 p.
5. Varbanova L. Developing and Revitalizing Rural Communities Through Arts and Creativity: Europe/Lidia Varbanova. – Amsterdam : Laboratory for European Cultural Cooperation, Montreal: Centre for Intercultural and Social Development, 2009. – 46p.
6. Cherbo J. M.., Stewart R. A., Wyszomirski M.J. Understanding the Arts and Creative Sector in the United States/Joni Maya Cherbo, Ruth Ann Stewart, Margaret Jane Wyszomirski. – New York: 214 p.
7. Бабець І.Г. Зовнішньоекономічна безпека регіонів України в умовах співробітництва з країнами ЄС: теоретико-методологічні та прикладні аспекти: Монографія. – Львів: ПАІС, 2011. – 400 с.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНІСТІ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ, ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА

Студент гр. ОА-118м Кобцева Ю. С.
ЗІЄІТ, Україна м. Запоріжжя вул. Кияшко 16-б
Ju.Kobzeva@econom.zp.ua

Вступ

Ефективний розвиток та виробничий потенціалбудь - якого підприємствазалежить від якісного управління виробничими запасами, котрі є основою операційного процесу**,** об'єктивною необхідністю підприємства та початком його діяльності.Саме виробничі запаси гарантують безперервність роботи підприємства та його економічну безпеку.

1. Мета і завдання дослідження

Метою роботи є дослідження суті, основних класифікаторів, оцінки виробничих запасів на основі аналізу літературних джерел і національних положень бухгалтерського обліку.

2. Виклад основного матеріалу

У літературних джерелах термін «виробничі запаси» мав різну назву, а саме товарно - матеріальні цінності, резерв матеріальних ресурсів, предмети праці, матеріальні ресурси, матеріально – виробничі запаси [1].

Після затвердження національних положень бухгалтерського обліку з'являється термін «виробничі запаси». Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси регулюються П(С)БО 9 «Запаси». Як показало дослідження у національному стандарті відсутнє визначення виробничих запасів, але його можна виділити з загального терміну «запаси». Отже відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» виробничі запаси – це активи, які утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [2].

Класифікація виробничих запасів - це система розподілення явищ або об'єктів на групи або класи відповідно визначеним ознакам.У результаті аналізу літературних джерел було встановлено що на сьогоднішній день існують різноманітні ознаки, що покладені в основу класифікації запасів, але значна доля уваги вчених приділяється саме економічній та технічній класифікації.

За економічними ознаками запаси поділяються наосновні та допоміжні матеріали; паливо; тара; будівельні матеріали; запасні частини; інші матеріали.Класифікація за технічними ознаками заключається у поділі запасів на групи, підгрупи, вид, сорт, марку, типорозмір [3].

Виробничі запаси є оборотними активами, оцінка яких визначається на момент надходження, на дату балансу, під час вибуття.

Оцінка запасів на момент надходження залежить від способів їх надходження:

1. Виробничі запаси придбані за плату, оцінюються за первісною вартістю.

2. Виготовлені власними силами, оцінюються за собівартістю їх виробництва.
3. Внесені до статутного капіталу, оцінюються за справедливою вартістю, погодженою з засновниками підприємства.
4. Отримані безоплатно, оцінюються за справедливою вартістю на дату їх отримання.
5. Придбані в результаті обміну на подібні запаси, оцінюються за балансовою вартістю переданих запасів.

На дату балансу виробничі запаси відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» оцінюються або за первісною вартістю, або за чистою вартістю реалізації.

Що стосується оцінки виробничих запасів при їх списанні відповідно до П(С)БО 9 «Запаси» вирізняють наступні методи:ідентифікована собівартість одиниці запасів; середньозважена собівартість; метод ФІФО; нормативні витрати; ціна продажу [2].

Існуюча методика оцінки запасів спрямовується на достовірне відображення активів у фінансовій звітності [1].

Висновки

Враховуючи вище наведений матеріал слід запам’ятати, що у літературних джерелах існують різноманітні назви виробничих запасів, а у національних положеннях бухгалтерського обліку їх визначення прямо не наведено. Різноманітність ознак класифікації виробничих запасів говорить про відсутність єдиної класифікації, котра б використовувалась на будь - якому підприємстві. Оцінку виробничих запасів слід визначати на момент їх надходження, на дату балансу і під час списання.

Список використаних джерел

1. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку[Текст]:М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. — К.: КНЕУ.2001р. — 334 с.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Текст]: Положення Міністерства фінансів України від 20.10.1999р., №246.
3. Пушкар М.С. Фінансовий облік[Текст]:Пушкар М.С– Тернопіль: Карт-бланш. 2002р. – 628 с.

ПРОБЛЕМНІСТЬ ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ЗОБОВ'ЯЗАННЯ» ТА КОРОТКА ЄВОЛЮЦІЯ ПОГЛЯДІВ

Студентка гр. ОА-118м ШпонькоТ. А.
ЗІЄІТ, Україна м. Запоріжжя вул. Кияшко 16-б

Вступ

На сучасному етапі зобов'язання, достатньо поширене поняття, яке відіграє важливу роль не тільки в житті людей, а й цілих підприємств. Вивченням категорії «зобов'язання» з різних сторін займється багато вітчизняних науковців, такі як: Ф.Ф. Бутинець [4], М.О. Козлова, О.М. Петрук, К.В. Романчук, Я.В. Соколов, В.В. Сопко та ін. На сучасному етапі зобов'язання мають чітке визначення, згідно з П(С)БО, а от яким воно було до стандартів мало відомо.

1.Мета і завдання дослідження

Загальний аналіз становлення категорії «зобов'язання», визначення напрямків його розвитку на сучасному етапі.

2. Виклад основного матеріалу

Витоки формування категорії «зобов'язань» починаються ще з часів античності. Римляни розглядали зобов'язання як загальну категорію, яка охоплює всі випадки, коли одна особа несе юридичне зобов'язання перед іншим і відповідає за невиконання зобов'язання.

За Юстиніаном, зобов'язання розумілись як правові пута, які змушують виконувати все те, що відповідає "праву нашої держави"[3].

У Законах XII таблиць містилася норма, яка свідчить, що неспроможного боржника зв'язували шкурами або ременями, вага яких прирівнювався до ваги речей (срібла, золота і т.д.), які він заборгував. З часом пута перетворились з фізичних в юридичні. З цього моменту з'явилось 2 напрямки: юридичний (XVI – XIX ст.) та економічний (XIX – XX ст.). Кожен напрямок знаходить своє логічне підтвердження і регулювання в законодавчих актах. Юридичний, або правовий обліковий напрямок з'явився ще задовго до економічного.

Лука Пачолі у своєму «Трактаті про рахунки і записи» писав про те, що господарська діяльність складається з окремих актів отримання і видачі, і по своїй суті кожна господарська операція містить в собі зобов'язання одержувача і право того, хто видає[3].

Згодом, не дивлячись на те, що юридичний напрямок з'явився раніше, необхідність обліку та контролю зобов'язань зумовило те, що прихильників економічного напрямку стало більше. Юридичний аспект вивчали такі країни, як Італія, Франція, Швейцарія, в той час як економічний – Італія, Франція, Німеччина, Росія, Нідерланди.

Засновник економічного напрямку бухгалтерського обліку, який в 1838 р. визначив предмет бухгалтерського обліку як процес вивчення результатів

господарської діяльності, пов’язаних зі зміною обсягу та складу майна - Людовік Кріппа. Він заперечував погляди прихильників юридичного напрямку в обліку. Він вважав, що такий облік не відображає прав і зобов’язань осіб, які беруть участь у господарському процесі, а лише фіксує зміну та рух цінностей. Динаміка зобов’язань, на його думку – це лише наслідок господарських процесів, причому далеко не основний. Тобто за Дж. Л. Кріпою юридична теорія замінює сутність формою, а причину наслідком.

Італійський математик, один з основоположників сучасних принципів бухгалтерії, більше схилявся до правової категорії. Придержуючись думки Л. Пачолі вважаємо необхідним виділити, що при здійсненні будь-якої операції виникають нові права та зобов'язання і змінюються попередні.

Кілька сторіч, бухгалтера багатьох країн враховували розрахунки з дебіторами, оскільки вважали важливим стягнути з них борги. Вони вважали, що кредитори повинні самі турбуватися про докази своїх боргів. Таким чином, облік розрахунків був одностороннім, дебіторська заборгованість відображалася, а кредиторська - немає. Спочатку для обліку розрахунків використовувався змішаний активно-пасивний рахунок. У 20-х роках XX століття бухгалтерська практика прийшла до поділу рахунків на окремі активні (дебіторські) і пасивні (кредиторські) рахунки, які з часом також розпалися ще на ряд рахунків.

Висновки

Дослідження категорії «зобов’язання» показує нам, що, як і будь-яка інша категорія, зобов'язання мають різні напрями розвитку, юридичний та економічний. Також результати дослідження дозволили зробити висновок, що на різних етапах розвитку бухгалтерської думки існували різні підходи щодо трактування поняття зобов'язання, але на основі розглянутого матеріалу можна стверджувати, що права і зобов'язання, що випливають з відносин власності чи обов'язкового права, є об'єктами бухгалтерського обліку і складають його істотну частину.

Чіткого одностороннього трактування поняття немає, тому на сучасному етапі йде поглиблене вивчення категорії «зобов’язання». Але завдяки прийнятим стандартам, а саме П(С)БО 11[2] «зобов’язання» - це заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. ЗУ, затв. постановою ВРУ від 16.07.99, № 996-14.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов’язання”, Затверджено наказом Мінфінану України від 31.01.2000 р., № 20.

3. Соколов Я.В. Бухгалтерский учет: от истоков до наших дней: [Учебн. пособие для вузов] / Я.В. Соколов – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1996. – 638 с.

4. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку. [Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець. - Ч. І. Житомир: ЖІТІ, 1999. – 928

РОЗРОБКА СЕРВІСНО-УТИЛІЗАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ДИЛЕРСЬКОГО ПІДПРИЕМСТВА

Студентка гр. МК-118м Шмалько А.А.
ЗІЕІТ, Україна м. Запоріжжя вул. Кияшко 16-б
anastacia.shmalko@gmail.com

Вступ

Сервіс є складовою частиною економіки більшості розвинених країн. Виникнення і розвиток ринків послуг, посилення конкурентної боротьби за клієнтів надають якісно новий сенс діяльності підприємств, вимагають їх орієнтації на суспільні запити й особисті потреби людини, а також на захист навколишнього середовища і образу компанії у споживачів. «Сервісна цивілізація» передбачає радикальне зміна світогляду керівників і менеджерів компаній. Для досягнення успіху потрібні новий менталітет, інші здібності та організаційні форми.

У сервісній економіці: підприємства прагнуть підвищити ефект корисності шляхом більш повного задоволення специфічних потреб клієнта; корисність визначається характером використання й рівнем досконалості сервісного продукту, що об'єднує матеріальний продукт і відповідні послуги; якість досягається встановленням інтерактивних відносин зі споживачем, що дозволяє максимізувати ступінь задоволеності; основні технології пов'язані з поставкою послуг і функціонуванням матеріально-сервісних систем; управління відрізняється швидкістю прийняття рішень, гнучкістю, мережевою організацією, відкритістю і свободою маневру. Дослідженню проблеми розробки сервісно-утилізаційної стратегії підприємства приділяли увагу такі вчені, як: Г.Багієв, Є.Голубков, Ф. Котлер, М.Лепа, Ю.Лисенко, М.Окландер, Б.Чернишов, Ж.Романович Н.Чухрай, А.Юданов, А.Яковлєв та ін.

1. Мета і завдання дослідження

На основі вивчення теоретико-методичних основ «індустрії переробки та утилізації відходів» обґрунтувати актуальність розробки сервісно-утилізаційної стратегії та комплексу методів щодо її реалізації для дилерського підприємства.

2. Виклад основного матеріалу

Одним з пріоритетних напрямів сучасного науково-технологічного та інноваційного розвитку є створення регіональних систем ресурсозбереження на основі формування індустрії переробки та утилізації відходів. Досвід розвинутих країн світу свідчить про можливість досягнення значного економічного, екологічного та соціального ефекту за рахунок формування індустрії використання відходів і перетворення її у невід’ємний елемент соціально-економічної інфраструктури господарства регіонів. В країнах Європейського економічного співтовариства рівень використання відходів сягнув сьогодні за 70% щорічних обсягів утворення [1].

Ключовим моментом формування сервісно-утилізаційної стратегії в концепції управління маркетинговим потенціалом підприємства виступає мета сталого розвитку, яку сформульовано таким чином: сприяння безперервному вдосконаленню продуктів і послуг з погляду їх впливу на людей та навколишнє середовище протягом всього життєвого циклу товару, враховуючи кількісно-просторово-часові змінні кон'юнктури ринку.

Сервіс розуміється як система забезпечення, що дозволяє споживачеві вибрати оптимальний варіант придбання і споживання технічно складного виробу, економічно вигідно експлуатувати його протягом розумно обумовленого терміну. Сервісна діяльність підприємства спрямована на задоволення потреб людей шляхом надання індивідуальних послуг. Сервісної діяльністю можуть займатися індивідуальні підприємці та сервісні організації. Основними функціями сервісу як інструменту маркетингу є: залучення покупців, підтримка і розвиток продажів товару та інформування покупця. Зростаюче значення сервісного обслуговування покупців обумовлено такими причинами: 1) зростанням конкуренції на все більш насичуємо товарних ринках; 2) створенням профільних сервісних центрів; 3) зростанням бажань покупців мати можливості вирішення проблем, що виникають в процесі використання придбаного товару; 4) ускладненням процесу експлуатації товару [2].

В бізнесі прийнято виділяти дилерський і фірмовий сервіс. Дилерський є прямим договором з іноземною фірмою-виробником на виконання певного спектру послуг з гарантійного, ремонту та післягарантійного технічного обслуговування техніки даного типу (моделі). Тобто, підписавши з авторизованим сервісним центром договір, фірма-виробник надає йому все необхідне для швидкого і якісного обслуговування продукту: 1) нормативно-технічну документацію: коротку характеристику, принцип дії, методики випробування; 2) спеціальну технологічну оснастку і діагностичні контрольно-вимірювальні прилади, запасні частини; 3) проводить навчання, перепідготовку та стажування спеціалістів сервісних центрів для освоєння і технічного обслуговування нових типів і моделей.

В даний час у великих містах України дилерський сервіс володіє найбільшим потенціалом, перспективами розвитку, краще орієнтований на попит і пропозиції пересічного споживача. Розробка маркетингових сервісних стратегій є складним процесом, що вимагає проведення глибоких досліджень стану та розвитку ринку послуг, а також позиції підприємства, яку воно займає на ринку. Вирішується питання про поведінку підприємства на ринку послуг і виборі тієї чи іншої стратегії.

Маркетингова стратегія полягає у розробці стратегічних рішень, які дозволять ефективно реалізувати завдання середньострокового та короткострокового періоду. Розробка і реалізація стратегії маркетингу на споживчих ринках вимагає від будь-якої компанії гнучкості, здатності розуміти, пристосовуватися і, в окремих випадках, впливати на дії ринкових механізмів за допомогою спеціальних маркетингових методів, це особливо важливо в умовах кризової економіки. Сервіс не може бути сформований раз і назавжди, тому процедура побудови сервісної стратегії повинна бути безперервною і інтерактивною [3].

При розробці сервісно-утилізаційної стратегії слід визначитися з наступними питаннями: 1) чи може забезпечити більше продажів і отримання прибутку створювана (удосконалюється) сервісна служба; 2) чи покриє додатковий прибуток витрати на

організовуваний сервіс; 3) як в цьому випадку надійдуть конкуренти; 4) який термін потрібно для забезпечення якісних сервісних послуг, що гарантують успіх на даному ринку і так далі. Вибір тієї або іншої стратегії залежить від специфіки зовнішніх і внутрішніх умов, різних поглядів керівництва на шляху розвитку та інших причин [4].

Формування та реалізації сервісно-утилізаційної стратегії автомобілебудівних та дилерських підприємств, які передбачають урахування маркетингового потенціалу товару, що в свою чергу дозволяє корегувати й адаптувати стратегію розвитку підприємств до нових вимог ринкового середовища є надважливим завданням.

Автомобіль є найбільшим забруднювачем навколишнього середовища, особливо у великих містах. Вважають, що світовий парк автомобілів наблизився до 700 млн. одиниць. За даними статистики, щороку в Україні з експлуатації виводиться від 100 до 200 тисяч машин. Однак самостійно вивозять свій автомобіль на утилізацію не більше 5% автовласників. Відбувається прискорення оновлення автопарку та виведення з експлуатації автотехніки, вузлів і компонентів, які не придатні для подальшої експлуатації. Також, враховуючи, що в 90-х роках минулого століття в нашу країну хлинув потік використаних автомобілів, що іноді повністю виробили свій ресурс, слід очікувати значного збільшення кількості автомобілів, які виводяться з експлуатації.

Прискорене оновлення автопарку, збільшення його чисельності створюють реальну і серйозну загрозу навколишньому середовищу шляхом невиправдано великого споживання матеріальних ресурсів. Знизити цей фактор може раціональне поводження з виведеними з експлуатації автомобілями. Тобто, утилізація автомобілів може стати як додатковою статтею доходу, так і засобом поліпшення іміджу компанії. Тому сервісно-утилізаційна стратегія на основі програми утилізації виведених з експлуатації автомобілів повинна бути основою бізнесу дилерського підприємства.

Ідентифіковано ключові чинники впливу на кон’юнктуру ринку легкових автомобілів України. Об’єднавши усі чинники у дві групи (чинники продажу та перспективи розвитку ринку) визначимо особливості впливу кожного з них на діяльність автовиробників. До першої групи доцільно віднести нерентабельність ввезення автомобілів з-за кордону, кредитування, нестабільна політична ситуація та наявність незадоволеного попиту. Друга група включає зростання у структурі попиту частки автотранспорту з середнім рівнем цін, відмінність структури ринку від ринку держав-сусідів з подібним економіко-демографічним станом, невідповідність сезонності попиту світовим тенденціям. Урахування цих факторів дасть змогу адаптувати сервісно-утилізаційну стратегію організації до просторово-часових змінних, ринку.

Сервіс та утилізація «старих» авто мають прекрасні перспективи при відносно невеликих інвестиціях. Розробка і впровадження сервісно-утилізаційної стратегії виконує такі функції для дилерського підприємства: 1) виробництво нового сервісу для вже існуючих клієнтів; 2) завоювання нових клієнтів; 3) підвищення статусу компанії серед населення та уряду; 4) збільшення товарообігу; 5) зміцнення зв'язків з заводом виробником автомобілів. В свою чергу, розробка утилізаційної програми допоможе посилити конкурентоспроможність дилерського підприємства.

Висновки

Застосування механізму розробки й реалізації сервісно-утилізаційної стратегії підприємств дасть змогу керівникам раціональніше використовувати наявні ресурси з метою розвитку маркетингового потенціалу товару і підвищення ефективності маркетингового управління ним. Впровадження такого механізму дасть змогу підвищити якість маркетингової товарної політики підприємств України та посилити їх конкурентні позиції на ринку шляхом ефективнішого задоволення потреб.

Список використаних джерел

1. Близнюк А.М. Концептуальні напрями розробки стратегії формування індустрії переробки та утилізації відходів в екокризових промислових регіонах // Економіст. – 2001. – №12. – С. 16-23.
2. Романович, Ж.А. Сервисная деятельность [Текст]: учебник / Ж.А. Романович, С.Л. Калачев. - М.: Дашков и К, 2007. - 268 с.
3. Матанцев А.Н. Стратегия, тактика и практика маркетинга. – М.: ЮРИСТЪ, 2002. - 378 .с
4. Герасимяк Н.В. Аналітичне дослідження тенденцій розвитку ринку продукції автомобілебудування/Н.В.Герасимяк//Економіка: проблеми теорії і практики: [Зб. наук. пр.]. – Вип. 258. – Т.ІІІ.– Дн-ськ: ДНУ, 2009. – С. 733.

РЕИНЖИНИРИНГ БИЗНЕС – ПРОЦЕССОВ КАК СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ

Студентка гр. МО-118м Качкимбаева К.Р.
ЗИЭИТ, Украина, г. Запорожье, ул. Кияшко 16-б
kachkimbaeva@econom.zp.ua

Аннотация

В тезисе раскрыто понятие реинжиниринга бизнес – процессов, его значение в современных условиях. Выявлены особенности проведения реинжиниринга и основные факторы, оказывающие влияние на успех его реализации.

Ключевые слова: бизнес - процесс; реинжиниринг, конкурентоспособность; информационные технологии.

Введение

Проблема повышения уровня конкурентоспособности и эффективности отечественных предприятий не теряет своей актуальности, особенно в условиях ужесточения конкуренции между субъектами рынка. Эффективность предприятия напрямую связана с его внутренними процессами. Многие компании с длительной историей хозяйствования на рынке продолжают по инерции держаться за старые управленческие идеи, что часто является неэффективным. Поэтому целесообразно переосмыслить способы организации бизнеса и использовать принципиально новый подход, который позволит в полной мере реализовать преимущества новых технологий и человеческих ресурсов. Этим подходом может стать реинжиниринг или перестройка существующих компаний. Реинжиниринг бизнес-процессов - это концепция, которая получает все большее распространение в наше время и является эффективным способом повышения конкурентоспособности предприятия.

1. Цель и задачи исследования

Целью исследования является изучение концепции реинжиниринга бизнес – процессов в деятельности организаций. Для достижения данной цели были поставлены следующие задачи: исследование понятия «реинжиниринг бизнес - процессов»; выявление источников возникновения явления; изучение основных положений реинжиниринга; определение особенностей проведения реинжиниринга бизнес – процессов.

2. Изложение основного материала

Термин «реинжиниринг бизнес - процессов» (РБП, от англ. Business process reengineering) появился в начале 1990-х гг. Его возникновение обычно связывают с именем Майкла Хаммера, консультанта из Бостона, описавшего эту концепцию в 1990 г. в

статье под названием «Реинжиниринг традиционных методов работы: не автоматизируйте их, а отвергайте». В 1992 г. Майкл Хаммер в соавторстве с Джеймсом Чампи издал книгу «Реинжиниринг корпорации», в которой подробно изложены положения данной концепции. Для реинжиниринга ключевым и определяющим является понятие бизнес-процессов: именно в этом заключается основное отличие реинжиниринга как менеджмента процессов от функционального менеджмента. Бизнес-процесс можно определить как совокупность различных видов деятельности, в рамках которой «на входе» используются один или несколько видов ресурсов, а в результате этой деятельности «на выходе» создается продукт, представляющий ценность для потребителя [6].

Итак, под реинжинирингом понимается фундаментальное переосмысление и радикальное перепроектирование бизнес-процессов компаний для достижения коренных улучшений в наиболее важных показателях их деятельности – стоимость, качество и темпы [3].

Основными положениями РБП являются:

- перестройка бизнес-процессов должна осуществляться с чистого листа, то есть без учета всего предыдущего опыта;
- РБП подвергает сомнению общепринятые, традиционные положения, которые делаются в отношении множества предметов и явлений;
- реинжиниринг требует значительного объема творчества, нестандартного образа мышления;
- радикальные изменения осуществляются с помощью и на основе применения современных информационных технологий.

РБП, в первую очередь, отличает строгая нацеленность на прорыв или радикальные улучшения. Реинжиниринг является не тем инструментом, которым нужно пользоваться для достижения, скажем, 10%-го улучшения. Его стратегическое назначение - достижение переломных улучшений в показателях [1].

Отличие реинжиниринга от непрерывного улучшения заключается в том, что частота изменений отсутствует, а изменения проводятся единовременно, при этом направление изменений – это движение сверху вниз. Риск при этом достаточно велик, основным методом является не статистическое управление, а информационные технологии. Проект по реинжинирингу включает в себя следующие этапы:

- моделирование и анализ существующих бизнес-процессов;
- переосмысление и разработка принципиально новых бизнес-процессов;
- внедрение новых бизнес-процессов [3].

Для реализации РБП - проекта создается специальная группа, за каждым участником которой закрепляются определенные задачи. Среди участников группы выделяют следующие роли: лидер, владелец процесса, руководящий комитет, царь, команда по реинжинирингу, эксперт по методу, группа обеспечения качества, группа документирования. РБП - проект является достаточно рискованным. Экспертные оценки показывают, что около 60% проектов заканчиваются неудачей. Поэтому при реализации проектов по реинжинирингу необходимо четко понимать причины удач и неудач.

К факторам, которые определяют успех РБП относятся: роль высшего руководства, понимание и принятие со стороны персонала, наличие собственного бюджета, четкое разграничение функций и обязанностей участников проекта, осознание всеми участниками степени риска. К числу наиболее распространенных причин неудач следует отнести следующие: стремление организации улучшать существующий процесс вместо того, чтобы перепроектировать его; проблема идентификации ключевых бизнес – процессов; недооценка роли ценностей и убеждений исполнителей; недостаточность авторитета лидера; недостаточное финансирование проекта; преждевременное завершение реинжиниринга. Примерами успешно проведенного реинжиниринга можно назвать «IBM Credit Corporation», «Ford Motor», «Kodak». В Украине в настоящее время достаточно успешно проводится РБП коммерческих банков [4].

Можно выделить три типа компаний, для которых реинжиниринг необходим и целесообразен:

- компании, находящиеся на грани краха в связи с тем, что цены на товары заметно выше и (или) их качество (сервис) существенно ниже, чем у конкурентов;
- организации, не имеющие на данный момент затруднений, но предвидящие неизбежность возникновения трудноразрешимых проблем, связанных, например, с появлением новых конкурентов, изменением требований потребителей, изменением экономического окружения;
- предприятия, не имеющие проблем сейчас и не прогнозирующие их в обозримом будущем. Это предприятия - лидеры, проводящие агрессивную маркетинговую политику, не удовлетворяющиеся стабильным текущим положением и желающие с помощью РБП добиться лучших результатов [5].

Важным является то, что реинжиниринг тесно взаимодействует с информационными технологиями, которые, в свою очередь, дают возможность преобразования процессов, составляющих основу реинжиниринга. Это взаимодействие представляет собой симбиоз: без реинжиниринга информационные технологии почти не приносят результатов, а без информационных технологий реинжиниринг почти невозможен [2].

Выводы

Необходимость в реинжиниринге связана с высокой динамичностью современного делового мира. Производитель вынужден приспосабливаться к новым технологиям и к постоянно изменяющимся запросам потребителей. Решение проблемы сегодня – в смене базовых принципов организации компании и переходе их к ориентации не на функции, а на процессы.

Реинжиниринг является методом совершенствования характеристик фирмы, который приводит к радикальным изменениям. Он нацелен на повышение конкурентоспособности компании за счет реорганизации производственных процессов с ориентацией их на потребности рынка. Реинжиниринг выступает как сложный,

длительный и рискованный процесс, требующий вовлечения в него всех подразделений компании и соблюдения ряда условий, необходимых для успеха.

Список использованных источников

1. Андерсен Бьерн. Бизнес – процессы. Инструметы совершенствования [Текст]: Пер. с англ. С.В. Ариничева/Науч. ред. Ю.П. Адлер. - М.: РИА «Стандарты и качество», 2003. – 272 с.
2. Хаммер Майкл. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе. [Текст]: Пер. с англ. Ю. Корнилович. – М.: изд – во «Манн, Иванов и Фербер», 2007. – 288 с.
3. Яблочников Е.И. Реинжиниринг бизнес - процессов проектирования и производства. [Текст]: Учебное пособие. – СПб.: изд – во «СПбГУИТМО», 2008. – 152 с.
4. Международный центр стандартизации и сертификации ISCO. Реинжиниринг бизнес – процессов [Электронный ресурс]. - Режим доступа: www. URL: http://www.9001-2001.ru/publicazii/88----business-process-reengineering-bpr.html/ - 27.02.2013.
5. Центр дистанционного образования Элитариум [Электронный ресурс]. - Режим доступа: www. URL: http://www.elitarium.ru/2006/05/12/page,1,reinzhiniring_sushhnost_i_metodologija.html/ - 27.02.2013.
6. Энциклопедия управления персоналом. Реинжиниринг (Reengineering) [Электронный ресурс]. - Режим доступа: www. URL: http://dps.smrtlc.ru/Int_Encycl/Reengineering.htm/ - 27.02.2013.

МІЖНАРОДНА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Студентка гр. МЗЕД-118м Козиряцька Б.С.
ЗІЕІТ, Україна, м. Запоріжжя, вул. Кияшко 16-б
b.kozyryackaya@econom.zp.ua

Вступ

Ключовою тенденцією сучасного розвитку світового господарства є невпинне розгортання процесів глобалізації, які мають суттєвий вплив на систему міжнародних економічних відносин.

Сучасні системні трансформації надають їй нової якості – із тенденції глобалізація набуває ознак всепоглинаючого процесу, що має складну мотиваційну природу, позитивні та негативні наслідки впливу.

Глобалізаційні процеси суттєво посилюють роль критерію міжнародної конкурентоспроможності машинобудівних підприємств у їх боротьбі на світових ринках. На ґрунті цих процесів здійснюється широкомасштабне впровадження висококреативних моделей управління міжнародною конкурентоспроможністю організацій, виокремлення його у самостійний контур системи менеджменту та перетворення в одне з найбільш пріоритетних завдань державної економічної політики.

Вагомий внесок у дослідження проблеми розвитку управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств зроблено у працях таких вітчизняних і зарубіжних вчених як: Я.Б. Базилюк, А.Е. Воронкова, М.І. Гельвановський, В.М. Гриньова, П. Друкер, Ю.Б. Іванов, Н.Я. Калюжнова, Б. Карлоф, А.І. Кредісов, В.С. Пономаренко, М. Портер, Р.А. Фатхутдінов.

1. Мета і завдання дослідження

Розгляд змісту поняття «міжнародна конкурентоспроможність підприємства», ключових трендів розвитку світової економіки в умовах глобалізації, а також джерел та чинників досягнення машинобудівним підприємством глобальних переваг на міжнародному ринку.

2. Виклад основного матеріалу

Останнім часом в фахових колах та державних інституціях все більше акцентується на необхідності побудови конкурентоспроможної національної економіки на інноваційній основі. Машинобудівний комплекс є ядром національної економіки, своєрідним фундаментом, без якого неможливо побудувати по-справжньому конкурентоспроможну економіку. Від конкурентоспроможності машинобудівних підприємств в основному залежить місце країни у міжнародному розподілі праці та глобальному конкурентному

середовищі [1]. У повній відповідності із цими змінами у зарубіжних фірмах і корпораціях здійснюються прискорена розробка й впровадження новітніх систем управління конкурентоспроможністю, адаптованих до геоекономічних координат бізнесу і досягнення глобальних конкурентних переваг. Принциповою особливістю цих систем є ієрархічний механізм розробки і прийняття управлінських рішень із функціональним узгодженням цілей та інтегруванням потенціалів державного і корпоративного рівнів управління.

Міжнародна конкурентоспроможність підприємства виявляється в досягненні організацією конкурентних переваг у міжнародному суперництві. Конкурентоспроможність підприємства визначають, перш за все, його конкурентні переваги – унікальний актив, можливості і резерви, які дають йому перевагу над конкурентами. Конкурентні переваги втілюються у товарах. До них відносять: технічні (інноваційні, науково-дослідні роботи), збутові (мережа дилерів, сервісні послуги, швидка доставка), виробничі (низька собівартість, якість продукції), маркетингові та ін. [2].

Можливості машинобудівного підприємства з управління міжнародною конкурентоспроможністю, обмежені наявними в його розпорядженні фінансовими та трудовими ресурсами, виробничими потужностями та технологіями. Основні шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємств цього профілю на зовнішніх ринках слід шукати у використанні стратегії «випередження», що передбачає орієнтацію на радикальні технологічні інновації, а не на ті, що лише покращують стан виробництва, підвищенні виробничих потужностей через придбання передових зарубіжних технологій.

Вихідним пунктом механізму підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства є сучасні тренди розвитку світової економіки, інтегрованим відображенням яких є глобалізація. До числа найважливіших з них належать [3]:

- зміщення «центру ваги» формування попиту з боку покупців в бік виробників і продавців продукції (можливість маніпулювання попитом і управління ним з боку виробників);
- розширення і поглиблення міжнародних ринків, передусім завдяки розвиткові комп'ютерних і інформаційних технологій, поглибленню міжнародного розподілу праці;
- необхідність поєднання зусиль в реалізації проектів, які неможливо реалізувати в межах однієї країни (наприклад, капіталомісткі, наукомісткі, екологічні проекти тощо);
- скорочення тривалості життєвого циклу технологій і продукції й викликане цим зростання ролі інноваційності як визначального чинника конкурентоспроможності підприємства;
- необхідність екологізації світової господарської системи.

Поява згаданих тенденцій розвитку світової економіки обумовлена суспільно-політичними передумовами, прискоренням науково-технічного прогресу і вичерпанням запасів невідновлюваних матеріально-сировинних ресурсів на фоні динамічного зростання масштабів виробництва.

В умовах глобалізації, міжнародна конкурентоспроможність досягається в результаті одержання глобальної конкурентної переваги. ЇЇ джерелами є [2]:

- порівняльна перевага;
- економія за рахунок масштабів виробництва, матеріально-технічного забезпечення;
- глобальний досвід;
- товарна диференціація;
- запатентована технологія виробництва товару;
- мобільність виробництва та ін.

Успіх підприємства і, зокрема, машинобудівного на міжнародному ринку в довготерміновій перспективі залежить від системи управління міжнародною конкурентоспроможністю, що є набагато складнішим, аніж процес управління конкурентоспроможністю в національних межах, адже виникає сукупність зовнішніх факторів, які мають бути враховані в системі управління конкурентоспроможністю на більш високому рівні. Аналізуючи наукову літературу з цього питання, можна виділити основні складові успіху підприємства на зовнішніх ринках. Це, зокрема [4]:

- стратегічна спрямованість у діяльності фірми;
- унікальність продукції (конкурентні переваги найвищого порядку);
- безпечність виробів (у тому числі й екологічна);
- адаптивність і гнучкість фірми;
- позиціонування;
- легітимність у діяльності фірми, наявність командного духу;
- інформація (внутрішні і зовнішні дослідження);
- державна підтримка (відповідні пільги тощо).

Однією з важливих характеристик конкурентоспроможності підприємства є ступінь використання наявних конкурентних переваг на поточний момент. Для забезпечення динаміки підвищення цього рівня доцільно організувати процес зниження ентропії і підвищення екстрапотенціалу машинобудівного підприємства, який полягає в максимально ефективній експлуатації всіх наявних у розпорядженні підприємств ресурсів.

Висновки

Посилення глобалізаційних процесів і загострення міжнародної конкуренції актуалізують для машинобудівних підприємств проблему розробки, обґрунтування і впровадження активних систем управління міжнародною конкурентоспроможністю як органічної складової системи організаційного менеджменту. На сьогоднішній день машинобудування розглядається як найбільший комплекс, від діяльності якого залежить ступінь технологічної незалежності національної економіки та її загальна конкурентоспроможність у світовому розрізі.

Стратегію забезпечення міжнародної конкурентоспроможності підприємств машинобудування необхідно формувати таким чином, щоб їх продукція зберігала високі конкурентні якості й технічну новизну протягом тривалого часу. Місце підприємства та конкурентоспроможність його продукції на міжнародному ринку визначається різними чинниками, дію яких слід враховувати при виході на зовнішній ринок та функціонуванні на ньому.

Список використаних джерел

1. Савченко С.М. Конкурентоспроможність українського машинобудівного комплексу на зовнішніх та внутрішніх ринках [Текст] / С.М. Савченко // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2011. - № 29. – С. 20 – 29.
2. Сіваченко І.Ю., Козак Ю.Г. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств: Навч. посібник [Текст] / За ред. І.Ю. Сіваченка, Ю.Г. Козака. – К.: Центр навчальної літератури. – 2006. – 456 с.
3. Коломієць І.Ф. Конкурентоспроможність у системі чинників інтернаціоналізації діяльності підприємств [Текст] / І.Ф. Коломієць // Науковий вісник НЛТУ України. – 2006. - № 16.6. – С. 178 – 184 с.
4. Названова Л. Управління міжнародною конкурентоспроможністю українських кранобудівних підприємств в умовах глобалізації [Текст] / Л. Названова // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. – 2011. - № 121 – 122. – С. 41 – 44.

ПРОБЛЕМЫ ПРАКТИЧЕСКОЙ РЕАЛИЗАЦИИ АГРЕГАТОРОВ РЕСУРСОВ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ

Студент гр. КСиС-118м Горбенко М.Ю.
ЗИЭИТ, Украина, г. Запорожье, ул. Кияшко 16-б
gorbenko_myu@econom.zp.ua

Введение

По данным сетевой статистики более 85% пользователей сети Интернет являются участниками какой-либо социальной сети. Всего же в социальных сетях зарегистрировано более 1,2 млрд человек. 30 млн из них приходится на аккаунты, принадлежащих украинским пользователям [1]. Лавинообразный рост популярности социальных сетей на современном этапе развития объясняется чрезвычайно обширным набором предлагаемых тематических сервисов. Зачастую такие сервисы являются настолько оригинальными, что это заставляет пользователей регистрироваться в нескольких социальных сетях одновременно.

Ввиду очевидных сложностей, связанных с использованием нескольких учетных записей для доступа к ресурсам разных социальных сетей, возникает необходимость создания эффективных механизмов агрегирования требуемых ресурсов средствами какого-либо одного приложения. Создание таких программных продуктов связано с решением целого ряда проблем, порождаемых многообразием средств и способов реализации интернет-приложений.

1. Цель и задачи исследования

Целью данной работы является создание приложения, выполняющего функции агрегатора музыкальных ресурсов социальных сетей.

В задачи исследования входит анализ современных методов создания эффективных интернет-приложений, изучение статистики использования ПО на аппаратных платформах пользователей, а также выявление проблем, связанных с особенностями работы программных интерфейсов некоторых музыкальных сервисов.

2. Изложение основного материала

В процессе создания эффективного агрегатора ресурсов необходимо решить ряд проблем технического характера, включающих в себя:

- Способ авторизации пользователя.
- Протокол передачи данных.
- Контейнеры передачи данных.
- Способы организации взаимодействия с интернет-сервисами.
- Разработка алгоритмов извлечения валидных данных.

Выбор способа авторизации вносит значительный вклад в оценку пользователем приложения [2][3]. Важно правильно выбрать компромисс между безопасностью и простотой авторизации, иначе, если взять максимально защищённый способ авторизации с большим количеством действий, часть пользователей просто не захотят или не смогут авторизироваться; в случае же использования авторизации с минимальной безопасностью, пользователи также могут отказаться вводить пароли. Возможные способы авторизации и их особенности:

Таблица 1.

Сравнение способов авторизации

	Прямая авторизация	OpenID	OAuth 2.0	Windows Live ID
Кто знает пароль / ID	Интернет сервис и пользователь	Интернет сервис, OpenID провайдер и пользователь	Интернет сервис и пользователь	Microsoft и пользователь
Уязвимость	Создатель приложения может отправлять себе пароли	OpenID провайдер может воспользоваться вашим ID	-	-
Конфиден-циальность	-	OpenID провайдер знает какие сервисы использует пользователь	-	Microsoft знает какие сервисы использует пользователь

Анализ использования протоколов передачи показывает, что в подавляющем большинстве случаев интернет-сервисы не дают возможности выбора протокола, поэтому передачу, возможно, осуществлять по HTTP или HTTPS.

Важным этапом является выбор разметки передаваемых данных. В настоящее время наиболее распространены языки разметки данных такие как: XML и JSON. Преимуществом XML является простая читабельность данных человеком, JSON позволяет минимизировать объём передаваемых данных [4], [5].

Взаимодействие с интернет-сервисами происходит с помощью API-функций. Исследования позволяют выделить два варианта взаимодействия:

- последовательное взаимодействие, когда входными данными для следующего сервиса являются выходные из предыдущего;
- параллельное взаимодействие, обеспечивающее поступление запроса сразу в несколько интернет-сервисов.

Преимуществами последовательного взаимодействия является то, что промежуточный анализ выходных данных из сервисов даёт возможность более точно подобрать запрос к следующему интернет сервису. Но, в отличие от параллельного взаимодействия, в последовательном тратится дополнительное время на ожидание ответа с сервера.

Наряду с анализом технических аспектов создания приложения, в работе был рассмотрен вопрос максимального охвата аудитории пользователей. Эту проблему можно решить, проведя исследования статистики использования версий операционных систем, установленных на Android-устройствах на момент создания приложения. Получить данную статистику можно, с официального сайта Android разработчиков [6]. В таблице 2 приведены данные по посещению GooglePlay с 01.08.12 по 01.02.13.

Таблица 2.

Статистика использования версий Android с 01.08.12 по 01.02.13

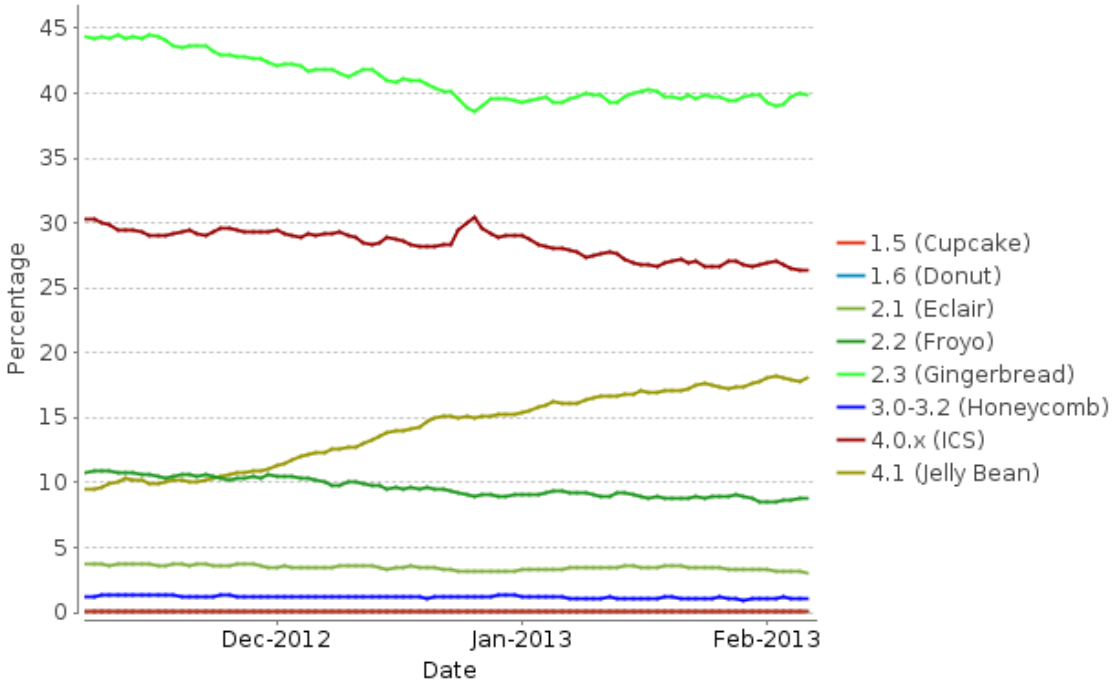

Учитывая вышеизложенное, для создания приложения наиболее оптимальным является выбор следующего инструментария.

В качестве протокола авторизации целесообразнее всего использовать OAuth 2.0 как наиболее защищённый протокол с наибольшим уровнем доверия пользователей.

В качестве протокола передачи данных был выбран протокол HTTPS для взаимодействием с ВКонтакте и HTTP для last.fm и MusicBrainz т.к. последние два не используют шифрования HTTP.

В процессе создания приложения было решено комбинировать контейнеры передачи данных. В качестве основного контейнера был выбран язык разметки XML, что существенно упростило разработку. В тех случаях, когда не было необходимости

преобразовывать полученные данные для передачи в следующем запросе, использовался более экономный язык разметки JSON.

Подбор сервисов осуществился с учётом популярности среди пользователей и минимизации требований к необходимым информационным ресурсам. В итоге были выбраны ресурсы:

- ВКонтакте (входит в десятку самых популярных социальных сетей и имеет огромную коллекцию mp3-файлов) [7];
- last.fm (самая большая база списков аудиозаписей, прослушанных пользователями, с анализом музыкальных вкусов) [8];
- MusicBrainz (база данных альбомов) [9].

Операционная система выбиралась, исходя из процента распространенности и учета уровня поддержки производителями ПО на данный момент. В этой связи было принято решение не поддерживать версии Android 1.5-1.6, что позволило несколько расширить функциональность.

В приложении удалось качественно повысить валидность выбираемых данных за счет применения специально разработанного двухступенчатого алгоритма фильтрации записей. На первом этапе осуществляется выборка на основании сравнения аудиозаписи с эталоном по длине; на втором – обработка по строке-названию.

Выводы

На современном рынке программного обеспечения для работы с ресурсами социальных сетей достаточно четко прослеживаются тенденции к интеграции механизмов доступа в единые приложения, способные агрегировать ранее разрозненные сетевые ресурсы.

Создание эффективного агрегатора ресурсов возможно лишь с учетом результатов анализа целого комплекса технических аспектов и статистических данных об используемом клиентском программном обеспечении.

На основе проведенных исследований было разработано приложение VLast, выполняющее функции агрегатора музыкальных ресурсов, работающего с базой данных MusicBrainz и двумя социальными сетями: ВКонтакте и last.fm. Приложение зарегистрировано в GooglePlay [10], [11] и на данный момент насчитывает более 300000 скачиваний, что подтверждает правильность использованного подхода.

Список использованных источников

1. В социальных сетях зарегистрировано 30 млн украинских аккаунтов [Электронный ресурс] ain.ua – Режим доступа: www. URL: http://ain.ua/2012/09/21/96039 – 08.04.2013 г.
2. OAuth [Электронный ресурс] / oauth.net. – Режим доступа: www. URL: http://oauth.net/ – 08.04.2013 г.

3. OpenID [Электронный ресурс] / openid.net. – Режим доступа: www. URL: http://openid.net/ – 08.04.2013 г.
4. XML [Электронный ресурс] / XML. – Режим доступа: www. URL: http://www.xml.com/ – 08.04.2013 г.
5. Introducing JSON [Электронный ресурс] / json.org. – Режим доступа: www. URL: http://www.json.org/ – 08.04.2013 г.
6. Dashboards, Platform Versions [Электронный ресурс] / developer.android.com – Режим доступа: www. URL: http://developer.android.com/about/dashboards/index.html – 08.04.2013 г.
7. ВКонтакте документация [Электронный ресурс] / ВКонтакте – Режим доступа: www. URL: http://vk.com/dev – 08.04.2013 г.
8. last.fm документация [Электронный ресурс] / last.fm – Режим доступа: www. URL: http://www.lastfm.ru/api– 08.04.2013 г.
9. MusicBrainz документация [Электронный ресурс] / musicbrainz.org. – Режим доступа: www. URL: http://musicbrainz.org/doc/Development – 08.04.2013 г.
10. VLast бесплатная версия [Электронный ресурс] / GooglePlay – Режим доступа: www. URL: https://play.google.com/store/apps/details?id=com.protoss5482.vlastnext – 08.04.2013 г.
11. VLast платная версия [Электронный ресурс] / GooglePlay – Режим доступа: www. URL: https://play.google.com/store/apps/details?id=com.protoss5482.vlastnextadfree – 08.04.2013 г.

О РАСПОЗНАВАНИИ ИЗОЛИРОВАННЫХ СЛОВ В ДИКТОРОЗАВИСИМЫХ СИСТЕМАХ

Студент гр. КСиС-118м Короткий И.В.
ЗИЭИТ, Украина, г. Запорожье, ул. Кияшко 16-б
korotkiy_iv@econom.zp.ua

Введение

Автоматические системы распознания слов стали доступнее и находятся на том уровне развития, когда за счет их использования можно получить коммерческую выгоду. Такие системы встраиваются в мобильные устройства и бытовую технику. Вычислительные мощности с каждым годом наращиваются, что дает возможность использовать более сложные методы и подходы для решения задач автоматического распознавания речи.

1. Цель и задачи исследования

Целью данной работы является разработка алгоритма и создание на его основе приложения для распознавания слова из словаря небольшого объема. В задачи исследования входит анализ извлекаемых из речевого сигнала минимально достаточного набора признаков, которые позволяют распознавать слова из заданного словаря..

2. Изложение основного материала

Задача распознавания изолированных слов решается с помощью сравнения распознаваемых образов с заранее записанными (эталонными) образами. Для каждого слова может быть использовано различное количество образцов, каждый из которых может содержать несколько вариантов произнесения слова.

Для распознавания не требуется хранить весь исходный сигнал, так как сравнения отсчетов звукового сигнала малоэффективно для решения данной задачи. Поэтому, предварительно из сигнала необходимо извлечь информативные признаки, которые позволяют различать звуковые сигналы.

Наиболее информативными признаками являются кепстральные коэффициенты. Под кепстром понимается спектр, вычисленный на основе логарифма спектра исходного или предварительно преобразованного сигнала [1,2]. Логарифмирование используется для того, чтобы сгладить спектр сигнала и уменьшить количество «паразитных» составляющих в кепстре. Для решения задачи распознавания нет необходимости использовать все получаемые коэффициенты, после некоторых преобразований набор данных для распознавания можно сократить.

Для этого в настоящее время наиболее часто используют мел-частотные кепстральные коэффициенты (МЧКК) [3]. Они базируются на используют мел-шкале, которая отражает зависимость восприятия, человеческим ухом, звука от его частоты [4].

Для вычисления МЧКК коэффициентов изначально сигнал переводится в частотный домен, с помощью дискретного преобразования Фурье [5]. Полученный набор частот разбивается на отдельные перекрывающиеся блоки. В мэл-шкале (формула 1), блоки равномерно распределяются с перекрытием, до максимальной частоты. После получения границ блоков, выполняется обратный переход в линейную шкалу частот (формула 2).

$$f_{мел} = 2595 \cdot \log_{10}\left(1 + \frac{f_{линеноя}}{700}\right) \qquad (1)$$

$$f_{линейная} = 700 \cdot \left[\exp\left(\frac{f_{мел}}{1127}\right) - 1\right] \qquad (2)$$

На следующем этапе вычисляются энергетические характеристики для каждого блока (формула 3). Затем значения логарифмируется и с помощью дискретного косинус-преобразования выполняется повторное вычисление спектра:

$$E = \sum_{i=1}^{N} x_i^{\,2} \qquad (3)$$

где: N – размер блока, x – элемент в блоке.

$$X_k = \sum_{i=0}^{N-1} x_n \cos\left(\frac{k\pi}{N}\left(i + \frac{1}{2}\right)\right), 0 \le k < N \qquad (4)$$

где: N – количество дискретных значений,

i, k – индексы дискретных значений.

Результатом преобразования является мел-частотные кепстральные коэффициенты, количество которых, соответствует количеству используемых блоков.

Для сравнения векторов, которые состоят из полученных кепстральных коэффициентов, необходимо определить метрику [6], с помощью которой будет проводиться сравнение. Так как векторы имеют одинаковую размерность, то для решения задачи воспользуемся эвклидовым расстоянием. При решении задачи классификации новому вектору, предъявленному для распознания, будет сопоставлен класс ближайшего вектора.

Для повышения надежности классификации можно найти не один, а несколько ближайших векторов и посчитать количество векторов, принадлежащих к каждому классу. Класс с набольшим количеством векторов, сопоставляется с распознаваемым

образом. Метод такого выбора называется схемой голосования, а сам алгоритм поиск ближайших соседей [6].

Использование единственного вектора при распознавании увеличивает вероятность ошибки, в то время как в результате использования набора векторов, осуществляется, своего рода взвешенное принятие решения, что снижает вероятность ошибки. Таким образом, для реализации в качестве был выбран метод ближайшего соседа.

3. Анализ результатов

Предложенный подход был использован для формирования на основе каждого слова вектора, содержащего. Размер словаря был выбран равным пяти, причем слова выбирались таким образом, чтобы в словаре содержались, в том числе, и созвучные слова. Количество образцов для каждого слова составляет от 15 до 20. В каждом образце хранится уже выделенная запись без участков тишины.

Результат сравнения всех векторов был сведен в симметричную матрицу расстояний меду каждым вектором каждого слова. В матрице матрицы были выделены минимальные и максимальные расстояния для каждой пары из двух слов, и вынесены в отдельную таблицу.

Поскольку матрица симметрична относительно главной диагонали, в таблице содержатся только элементы, расположенные выше главной диагонали. На диагонали расположены результаты сравнения векторов соответствующих одному слову. При этом, максимальное расстояние на диагонали можно трактовать как диаметр кластера для этого слова. В столбцах минимальных значений, не лежащих на диагонали, находятся расстояния, между двумя ближайшими векторами, принадлежащие разным словам.

Таблица 1.

Сводная таблица минимальных и максимальных расстояний.

	«пять»		«шесть»		«три»		«двадцать»		«два»	
	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	макс	мин	Макс
«пять»	3,91	18,05	9,81	26,360	25,965	53,666	23,163	36,251	28,595	46,699
«шесть»			4,80	20,124	20,129	47,270	26,614	44,127	31,074	51,967
«три»					5,909	31,252	41,542	64,827	43,223	64,506
«двадцать»							3,205	23,166	7,672	34,874
«два»									4,770	32,574

Видно, что большинство значений превышают размеры кластеров, это свидетельствует об их отделимости. Но имеются и элементы, для которые это не выполнено. Это означает, что они находятся слишком близко друг к другу, в этом случае возможно смешивание их между собой.

На рисунке 1 представлена проекция многомерных векторов на двумерное пространство. График получен с помощью алгоритма многомерного масштабирования, на вход которого была предоставлена исходная матрица расстояний между векторами.

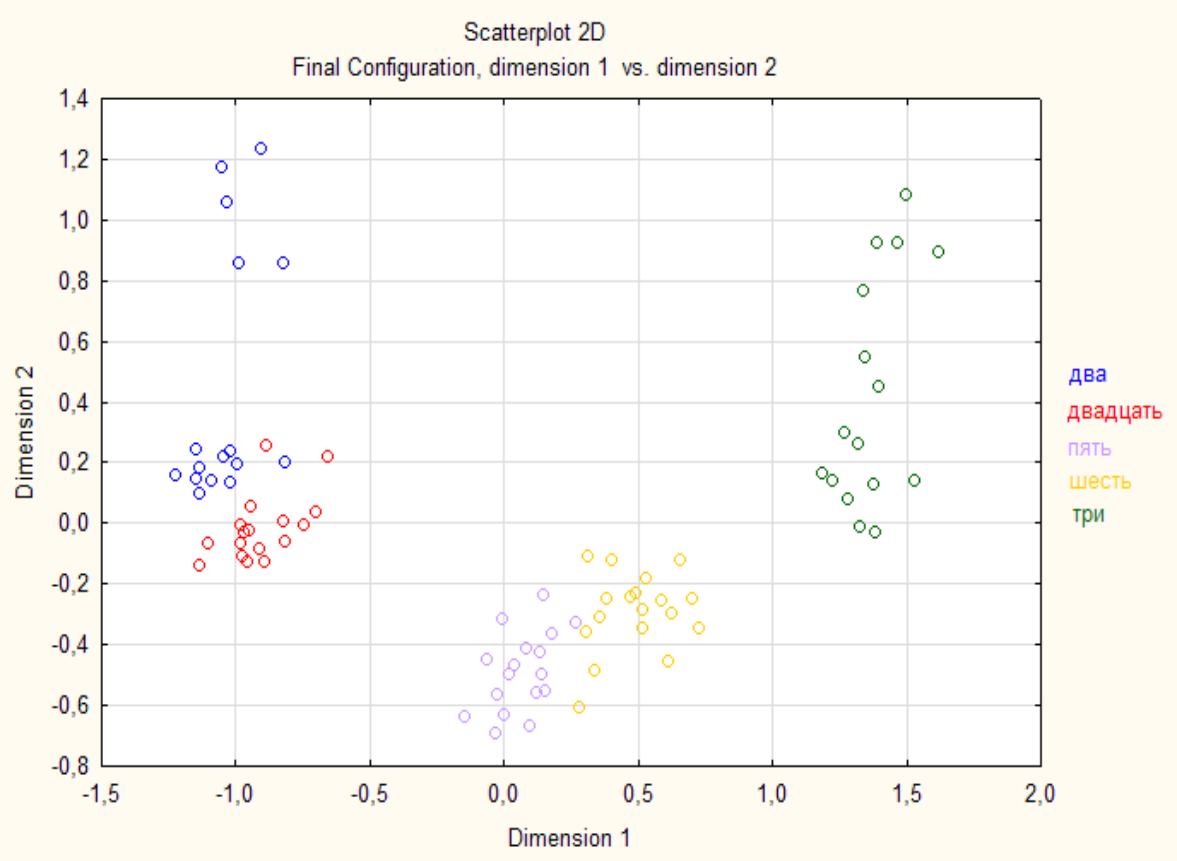

Рисунок 1 – Кластерный анализ.

График подтверждает предположение, что слова, для которых минимальное расстояние не слишком большое, располагаются близко друг к другу, как например слова «пять» и «шесть» или даже смешиваются, как например слова «два» и «двадцать». В то же время, вектора, для слова «три», находятся отдельно и их расстояние к другим словам значительно выше. К словам «пять» и «шесть» расстояние 20 и 25, а к словам «два» и «двадцать» 41 и 43 соответственно, что хорошо видно на графике.

С использованием метода ближайшего соседа и разработанного приложения результаты были подтверждены на практике. В качестве эксперимента количество образов для каждого слова было увеличено до 65, а для тестирования дополнительно записано по 40 образов. В таблице 2 представлен результат эксперимента.

Таблица 2.

Результаты распознавания.

слова	кол-во ошибок	процент ошибок
пять	1 / 40	0,025
шесть	2 / 40	0,05
три	0 / 40	0
двадцать	1 / 40	0,025
два	3 / 40	0,075

В процессе эксперимента все ошибки приходились на созвучные слова, кластера которых находятся рядом. Кластер слова «три» находится отдельно от остальных, поэтому его распознавание было безошибочным. В тоже время пары слов «пять» и «шесть», а также «два» и «двадцать» в некоторых случаях были спутаны между собой.

Изменение количества ближайших соседей, как в большую сторону, так и в меньшую, незначительно влияет на качество распознавания. Количество спутанных слов остается практически не низменным. Из чего можно предположить, что большую роль играет качество самой базы, а именно распределения векторов на границах между двумя кластерами.

4. Выводы

Использованный подход не требовательный к вычислительным ресурсам, поэтому может быть применен на мобильных устройствах. Он позволяет решить задачу распознавания на небольшом словаре, процент успешного распознания будет уменьшаться с ростом слов в словаре, в том числе и созвучных.

Метод ближайших соседей для принятия решения использует расстояния между векторами. Для решения задачи об исключении слов не входящих в словарь, возможно только контролируя эти расстояния. Тот факт, что вектора многомерны и значения в каждой плоскости могут варьироваться по-разному, значительно усложняет задачу. В таком случае мера длины не слишком объективный параметр. Например, если есть два кластера, которые отличаются только одной плоскостью, то расстояние между ними будет небольшим. Если один из этих кластеров не входит в словарь, то исключить его очень сложно.

Использованные признаки позволяют различать речевые сигналы, если извлекать больше одного вектора из слова, можно повысить степень различия созвучных слов, при условии, если слова будут делиться на осмысленные участки, например, аллофоны, фонемы, или группы фонем.

Список использованных источников

1. Oppenheim A. V. From frequency to quefrency: a history of the cepstrum / Oppenheim A. V., Schafer R. W. // IEEE Signal Processing Magazine. — 21, № 5, 2004, с. 95–106.
2. Суворов В.Н. О кепстральном анализе в популярной форме / В.Н. Суворов // ПиКАД. — № 4, 2006, с. 52–53.
3. Ganchev T. Comparative evaluation of various MFCC implementations on the speaker verification task / Fakotakis N., Kokkinakis G. // 10th International Conference on Speech and Computer. — Patras, Greece, 2005, с. 191–194.
4. Запрягаев С. А. Распознавание речевых сигналов / С. А. Запрягаев, А. Ю. Коновалов // Вест- ник ВГУ. – № 2, 2009, с. 39–48.

5. Смит С. Цифровая обработка сигналов. Практическое руководство для инженеров и научных работников [текст] / С. Смит. – М. : Додэка-XXI, 2008. – 720 с. ISBN 978-5-94120-145-7

6. Загоруйко Н. Г. Прикладные методы анализа данных и знаний. [текст] / Н. Г. Загоруйко — Новосибирск: ИМ СО РАН, 1999. – 270 с. ISBN 5-86134-060-9.